

rood

13

Belgie - Belgique
P.B.
1/9352
Afgiftekantoor Brussel 7

PRIJS: 1,50 EURO
JAARGANG 38 • MEI 2005
MAANDBLAD
WWW.SAP-POS.ORG

De wereld begrijpen om de wereld te veranderen

1 mei

Een andere politiek is mogelijk!

Make poverty history!

Vanaf zaterdag 2 juli wordt Schotland gedurende een hele week het centrum van het verzet: andersglobalistische activisten van diverse horizons komen er samen om de leiders van de rijkste en machtigste landen ter wereld, verzameld in de G8, een hete zomer te bezorgen. De top van de G8 vindt plaats in Gleneagles van 6 tot 8 juli. Tijdens de afgelopen 30 jaar heeft de G8 - of eigenlijk de toenmalige G7 - werkelijk niets gedaan om de armoede uit de wereld te helpen. Integendeel, de kloof tussen rijk en arm bleef maar groeien. De wereld is een gevaarlijker plaats geworden in het tijdperk van de geglobaliseerde oorlog, nu de bezetting van Irak voortduurt en dreigementen worden geuit tegen Iran en Syrië.

Terzelfder tijd werd het verzet georganiseerd op verschillende niveaus. Jongeren, syndicalisten, antiracisten, vredesactivisten en vele anderen trokken de straat op in Seattle en Genua en organiseerden bijeenkomsten zoals de Mondiale en Europese Sociale Fora, om te vechten voor en te discussiëren over de andere wereld die we zo hard nodig hebben. G8 Alternatives, de paraplu die de acties in Schotland coördineert, poogt niet alleen activisten uit de hele wereld naar Schotland te krijgen. Ze bouwt ook voort op een traditie van mobilisaties in Schotland zelf. Naast de 'Make Poverty History' betoging op zaterdag en het gep-

lande protest in Gleneagles zelf op het moment dat de top begint, worden onder andere acties opgezet op de Faslane basis voor nucleaire onderzeeërs, waar de vier Trident onderzeeërs die er gestationeerd zijn samen een destructiekracht hebben die 1000 maal groter is dan de bom die op Hiroshima werd gedropt. Ook tegen het gesloten centrum van Dungavel worden acties gepland. Naast actie zal er ook tijd zijn voor debat op de tegentop. Die brengt een groot aantal sprekers bijeen, zoals Zachie Achmat van de 'Treatment Action campagne' in Zuid-Afrika, Haidi Guliani, Susan George....

SUSAN MOORE
(www.socialistresistance.net)

SAT 2 JULY G8ALTERNATIVES.ORG.UK
'MAKE POVERTY HISTORY' DEMONSTRATION EDINBURGH

SUN 3 JULY
'G8ALTERNATIVES' COUNTER SUMMIT EDINBURGH
speakers include John Pilger (Ibc), Susan George, Haidi Guliani, Zachie Achmat (Treatment Action Campaign - South Africa) and many more.

MON 4 JULY
'NO NUKES - OUR WORLD' BLOCKADE FASLANE NUCLEAR BASE
The next G8 Summit will take place in Gleneagles July 6-8 this year.

TUE 5 JULY
'REFUGEES ARE WELCOME HERE' DEMONSTRATION DUNGAVEL DETENTION CENTRE
CLIMATE JUSTICE DIRECT ACTION
Over 30 years of G8 summits (formerly G6 then G7) has not brought peace and prosperity for the many, but has led to the impoverishment of millions, destruction of the environment, global instability and undermined human rights.

WED 6 JULY
'ANOTHER WORLD IS POSSIBLE' DEMONSTRATION AT G8 SUMMIT, GLENEAGLES
Assemble 12 Noon at Gleneagles Train Station
Many organisations and thousands of individuals are preparing for a range of peaceful protests and public meetings, discursive and creative events to show that a better world is possible.

This 'movement of movements' includes NGOs, trades unions, academics, campaigners, thinkers and artists.
Be part of making another world possible.

Actiekalender:

Zaterdag 2 juli:
Betoging 'Make poverty history'.
Edinburgh, vanaf 11 uur.

Zondag 3 juli:
tegentop, Edinburgh

Maandag 4 juli:
blokkering van de Faslane basis voor nucleaire onderzeeërs, waartoe opgeroepen wordt door de Schotse SND en de Trident Ploughshares (zie www.faslaneg8.com)

Dinsdag 5 juli:
Betoging tegen het gesloten centrum van Dungavel, waartoe wordt opgeroepen door de Glasgow campagne om vluchtelingen te verwelkomen.

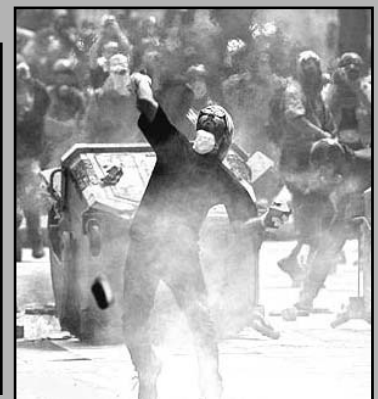
Woensdag 6 juli:
Betoging aan de G8 top, Gleneagles

Vrijdag 8 juli:
Directe actie rond de klimaatpolitiek

www.g8alternatives.org.uk

Enkele foto's van het protest tegen de G8 in Genua, 2001

Eén mei: het is weer tijd voor allerlei ideetjes, beloftes of eisen die de kopstukken van PS en sp.a vanop het spreekgestoelte lanceren. Gegarandeerd komen ze er 's avonds mee in het nieuws, de alsmaar uitdunnende en oudere achterban kan tevreden zijn. Een greep uit de trommel van 1 mei-voorstellen en ideeën uit het recente verleden: Di Rupo's voorstel voor een linkse pool van Ecolo, PS en christelijke arbeidersbeweging, de maximumfactuur in de zorgverzekering, het gratis leerplicht-onderwijs, gratis pendelen op de Brusselse metro of bus. Het moet gezegd: de realisatie van bijvoorbeeld de maximumfactuur voelen veel mensen reëel in hun portefeuille. Maar de tijd van de grote eisen die de belangen van de werkende mensen uitdrukken op strijdbare 1 mei-vieringen, zoals de eis van de 8-urenwerkdag van weleer, lijkt ver voorbij. Niet dat er geen zulke uitdagingen meer zouden zijn, wel integendeel. Tegenover de slogans van het patronaat over de 40-urenweek een pleidooi houden voor

In Frankrijk keerden tal van sociaal-democraten zich tegen de partijlijn en voeren nu campagne tegen het Europees Grondwettelijk verdrag, dat de neoliberale politiek constitutionaliseert. In België schreef Caroline Gennez wel een kritisch boekje over Europa, maar tot een echte koerswijziging m.b.t. Europa leidde dit helemaal niet. PS en sp.a weigerden een referendum over de grondwet, onder het voorwendsel dat dit in de kaart van het VB zou spelen. In feite zijn ze gewoon bang dat een echt maatschappelijk debat over Europa hun eigen verantwoordelijkheid in de constructie van de EU zou blootleggen en dat een deel syndicalisten die nog altijd verbonden zijn met de sociaal-democratie zich tegen de partij zouden keren, zoals nu in Frankrijk het geval is. Een schande is het. Di Rupo liet zijn troepen op een congres stemmen voor een '*oui de combat*'. Maar welk '*combat*'? Elke aantasting van de vrijheid van het kapitaal (b.v. een tobintax) wordt ongrondwettelijk met de Europese grondwet!

Stop de Europese grondwet!

arbeidsduurvermindering met loonbehoud: dat zou nog eens een 1 mei-statement zijn.

Maar we hebben een ander 'ideetje' voor de Stevaerts, de Vandelanottes en Devitsen die op 1 mei het spreekgestoelte beklimmen. Wat is nu een cruciale kwestie voor elke rechtgeaarde socialist? Dat is Europa. Het Europa van de eenheidsmarkt, het stabiliteitspact en eenheidsmunt, dat is opgebouwd door de Europese sociaal-democraten zelf. Wat levert dat Europa ons op? Meer concurrentie, delokaliseringen, een neerwaartse druk op de lonen, meer flexibiliteit, minder vennootschapsbelastingen, een Europees leger, minder democratie, nog meer repressie tegenover vluchtelingen. Dat weet iedereen. Sommige sociaal-democraten beginnen stilaan in de mot te krijgen dat velen dit niet langer pikken. In de vakbond en in de sociale bewegingen lopen tal van mensen rond die zich tegen dit project keren, maar in de sociaal-democratie alleen in woorden een bondgenoot vinden voor een sociaal Europa. In de feiten organiseren de sociaal-democraten mee de neoliberale politiek.

In Frankrijk heeft de CGT dat goed begrepen. De bond stemde tegen de grondwet en gaf daarmee een duidelijk signaal dat een ander dan dit neoliberale Europa nodig is. Op de betoging van 19 maart in Brussel liet de bond dat duidelijk blijken. In België zwijgt de top van het ABVV en van het ACV als vermoord. Des te erger, want wie zwijgt, stemt in. Alleen de BBTK-Brussel en het federaal congres van de ACOD verwierpen het voorstel voor een Europese grondwet in zijn huidige vorm. Dat is volgens de vakbond van de openbare diensten "een zuiver liberaal brouwsel, dat enkel de economische belangen en de patronen dient. De ACOD wil een sociaal, solidair Europa met respect voor alle burgers."

Nu het neen-kamp sterk opgang maakt in Frankrijk, met kans op een overwinning, wordt de stilte van de top van de Belgische vakbonden onhoudbaar. Met steunpunten in Frankrijk, de ACOD, BBTK-Brussel, Attac enzovoort is een unitaire campagne tegen het grondwettelijk verdrag nog mogelijk. Het is nog niet te laat! ■

rood maandblad voor socialistische democratie.
Uitgegeven door de Socialistische Arbeiderspartij (SAP), Belgische afdeling van de Vierde Internationale

Verantwoordelijke uitgever: D. Dessers.

Redactie: Ataulfo Riera, Matthias Lievens, Céline Caudron, Freddy De Pauw, David Dessers, Chris Den Hond, George Dobbelaer, Marcel Solbreux, Frédéric Lehembre, Olivier Bonfond.

Werken mee aan dit nummer: André Henry, Daniel Tanuro, Susan Moore, Freddy Bouchez, Virginie Godet, Flor Vandekerckhove, Lise Slama, Filip Debodt.

Redactie en administratie: Plantinstraat 20, 1070 Brussel, 02/523.40.23, rood@sap-pos.org, www.sap-pos.org.

Tarieven:

Prijs per nummer: 1,5 euro

Abonnementen: 15 euro per jaar (10 nummers), buitenland: 25 euro per jaar.

Aanrader: neem een permanente opdracht van bijvoorbeeld 15 euro per jaar!

Storten op rekening "Avanti" **001-4012225-90** met vermelding van "Rood"

Aan de vooravond van 1 mei sprak Rood met François Vercammen (SAP). Hij is reeds sinds het begin van de jaren zestig actief in de arbeidersbeweging en in de Belgische afdeling afdeling van de Vierde Internationale. François analyseert de neoliberale omvorming van het Europese continent maar ook de gelijktijdige omvorming van de sociaal-democratie. Hij gaat daarbij niet voorbij aan de taken van de antikapitalistische linkerzijde vandaag.

INTERVIEW DOOR DAVID DESSERS EN MATTHIAS LIEVENS

[François Vercammen (SAP) pleit voor de opbouw van brede, antikapitalistische en pluralistische organisaties]

FRANÇOIS VERCAMMEN: We moeten de werkelijkheid onder ogen durven zien: we zijn in een zeer regressieve toestand terechtgekomen die reeds 25 jaar aanhoudt. Aan de basis daarvan liggen twee dynamieken, twee zware nederlagen, die mekaar versterkt hebben. De meest frappante is de ommekeer 1989-91: de val van de Berlijnse muur, de nederlaag

mogelijk": dat was hun boodschap in alle media van de wereld. En de massa's van de mensen, ontmoedigd, waren bereid om dat te geloven. Dit opende een 'boulevard' voor een alomtegenwoordig kapitalistisch-imperialistisch offensief op alle vlakken van de samenleving in heel de wereld. Een enorme kentering! Naast die ideologische overwinning,

Europese sociaal-democratie - de partijen en de toppen van de vakbondsapparaten - de neoliberale anti-sociale hervormingen geen kans tot slagen gehad hebben.

De grootste klappen vielen in Groot-Britannië en Frankrijk Blair verjoeg Thatcher maar verscherpte nog haar

"De neoliberale omvorming van Europa is volop aan het lukken"

van de stalinistische bureaucratie, eerst in Oost-Duitsland en daarna in de USSR, het herstel van het kapitalisme, en het imperialistische offensief en de eerste Irak-oorlog. De tweede was de neoliberale omvorming van het kapitalisme, dat op een voorzichtige wijze alle verworvenheden van de arbeidersklasse en de arbeidersbeweging aan het afbreken is. Deze operatie is op het einde van de jaren '70 ontstaan uit de zogenaamde Washington-consensus, een radicale ommekeer in de politiek van de "welvaartsstaat". Reagan en Thatcher waren de praktische uitvoerders ervan; het zou ook de politiek van Europese Unie worden.

De internationale linkerzijde had gehoopt op een socialistische, democratische omvorming van die landen in het Oostblok, te beginnen bij Oost Duitsland. Dat liep echter slecht af. De Sovjet-Unie was zeker niet socialistisch-democratisch; maar ze was evenmin kapitalistisch. Die nederlaag betekende in de eerste plaats een enorme ideologische overwinning voor alle heersende klassen in de wereld. "Het socialisme is niet meer

maakten we, een uitzonderlijke uitbreiding mee van de 'vermarkting' van alle menselijke verhoudingen en instellingen - vergelijkbaar met de grote industrialisatiegolf van het kapitalisme op het einde van de 19de eeuw. Het geheel van het zogenaamde 'communistisch' blok werd kapitalistisch, met China op kop, dat de meest explosieve kapitalistische dynamiek kent in de wereld! Het kapitalisme heeft daarmee een alomtegenwoordige hegemonie gewonnen. Het berust op twee pijlers: neoliberalisme et oorlog (of: dreiging van oorlog). Dit nieuw tijdperk van het kapitalisme ontwikkelt zich op de rug van het wereldproletariaat. De sterkste bastions van de arbeidersbeweging zijn bedreigd, voor het eerst ook in de Europese arbeidersbeweging.

De collaboratie van de sociaal-democratie was cruciaal om dit neoliberale project ook in Europa erdoor te duwen. In Engeland brak Thatcher op een brutale wijze de ruggegraat van de vakbonden. In de andere landen van Europa zouden zonder de actieve samenwerking van de

politiek. En Mitterand die als socialist in 1981 aan de macht kwam in Frankrijk, veranderde in 1983 brutaal het geweer van schouder. Vanaf dat ogenblik werd de Europese eenheidsmarkt het centrale perspectief voor de sociaal-democratie. Het witboek (1985) herlanceerde de Europese Unie en bezegelde in de jaren 1991-93 de definitieve doorbraak, met aan het roer de Franse "socialist" Jacques Delors en een reeks socialistische ministers. Net voor het lanceren van de euro (1999) - geruggesteund door een heel arsenaal van neoliberale criteria - duwden de Commissie (met een meerderheid van socialisten) en een meerderheid van socialistische regeringen in de lidstaten deze anti-sociale oorlogsmachine 'over de meet'. De krachtverhoudingen veranderden sterk vanaf de jaren 80 en vanaf 1985 worden ze zelfs helemaal omgekeerd.

Doorheen heel deze fase, weekte de sociaal-democratie zich los van de vakbonden, en ging zelfs tegen de vakbeweging in. Dat was nooit gezien op zulke

schaal! Want alle grote sociaal-democratische partijen waren steeds zeer nauw verbonden geweest met de vakbonden. De vakbonden hadden de partij altijd nodig gehad om op politiek niveau tussen te komen, om de sociale eisen in wetten te gieten en in de paritaire organen te kunnen zetelen. Die fusie tussen vakbond en partij werd in de jaren tachtig hinderlijk voor de sociaal-democratie. Er komt een ontkoppeling tot stand. Het is een pijnlijk proces: de ontbinding van een lange traditie, die resulteert in een diepe crisis. Dat heeft een enorme malaise verwekt in alle lagen van de werkende bevolking, vooral onder de armsten en onder het militantenkader. Men kan vandaag niet zeggen dat de sociaal-democratie geen arbeiderspartij meer is. Maar er is een ontkoppeling opgetreden met de arbeidersbeweging. De verticale banden zijn zeer verwaterd. Alleen op de hogere carrière-niveaus zijn die er nog. Zie naar de overstap van Mia Devits, ex-voorzitster van het ABVV en "chef" van zijn Vlaamse vleugel, naar de sp.a. Zij paste reeds de politiek van Stevaert toe, alvorens als een trouwe sociaal-liberaal Europarlementaire te worden.

Alle sociaal-democratische partijen stonden toen onder een enorme druk van hun 'nationale' burgerijen. Ze mochten slechts meespelen in regeringen wanneer ze zich zouden neerleggen bij de Washington consensus. En we zien hoe de Europese sociaal-democraten stilaan opschuiven en zich gaan neerleggen bij de privatiseringen, de liberalisering en de flexibilisering van de arbeidsmarkt. Vanaf dan doen er zich ook openlijke gevechten voor tussen de sociaal-democratische partij en de vakbond, in de verschillende sectoren (o.m. bij de spoorwegen). We zien SP-kopstukken die openlijk tegen de vakbonden tekeer gaan etc. Je kan dus zonder overdrijven zeggen dat vanaf het midden van de jaren '80 de sociaal-democratie een politieke kracht wordt die een gevecht levert om de machtspositie van de vakbonden systematisch te ondermijnen. Het perspectief verandert helemaal, de Europese Unie komt centraal te staan.

Die ontkoppeling vindt plaats op een moment dat de revolutionaire linkerzijde, zonder politieke perspectieven, in elkaar stuikt. Daardoor ontstaat er een ideologisch en militant *no man's land*. De sociaal-democratische vakbond speelt nog zonder overtuiging een minimale verdedigingsrol voor de werkende klasse. We weten vandaag niet hoeveel "leven", energie en overtuiging er nog is in de verschillende sectoren van de vakbond. Dat zal de komende periode van opgaande strijd uitmaken. Maar de sociaal-democratie als emancipatorische beweging die vecht voor de uitgebuitenen en onderdrukten, is morsdood. Meer nog dan de PS is de sp.a een links-liberale partij met een restje van banden met een vermoldde vakbondsbureaucratie.

Vandaag zien we nieuwe acties en bewegingen ontstaan tegen die neoliberale politiek. Het andersglobalisme consolideert zich als een mondiale tegenbeweging...

FRANÇOIS: Het is fantastisch hoe onverwacht die beweging ontstaan is en hoe snel zij is gegroeid tot een effectieve factor in de wereldpolitiek. Ze is een échte

“De sociaal-democratie heeft zich los-geweekt van de vakbonden”

1 mei - interview

internationalistische beweging die ook haar eigen organisatievormen en politiek-intellectueel potentieel heeft ontwikkeld. Die beweging heeft zich inderdaad gevestigd. Iedereen erkent dat, zelfs de bourgeoisie, het Forum van Davos, de media etc.. Dit nieuwe emancipatorisch perspectief heeft niet meteen de krachtsverhoudingen tussen de sociale klassen in de omgekeerd. Deze blijven ongunstig en dat is een zwakte; we staan pas aan het begin van een lange weg. Een tweede zwakte is dat bij het andersglobalisme een echt organisatorisch engagement achterblijft.

Een derde is de nog beperkte sociale inworteling in brede lagen van de bevolking en in de bestaande sociale bewegingen. De vierde situeert zich op het niveau van de politieke uitdrukking, met inbegrip van de parlementsverkiezingen: er is een grote kloof tussen het succes van de beweging in de maatschappij, en de moeilijkheid om dit in politieke resultaten om te zetten.

Dat is het grote verschil met de periode 1966-1976, toen honderdduizenden jonge mensen naar de fabrieken trokken. Uiteraard heeft dat alles te maken met de moeilijkheden van de jaren 80 en 90. Het neoliberalisme is gebouwd op de fragmentatie van de arbeidersklasse. Het is duidelijk dat de loontrekkenden er op een bepaald moment tegen zullen opstaan, maar het is helemaal niet duidelijk wanneer en hoe. We weten niet welk type van weerstandsorganisatie er zal groeien uit de werkende klasse. In dat kader is het interessant om eens terug te gaan kijken hoe de Belgische Werkliedenpartij (BWP) is ontstaan in de jaren 1880. Die was het resultaat van een hergroepering van allerlei organisatievormen en politiek-ideologische tendensen, met daarin ook revolutionairen en marxisten.

Een nieuw kapitalisme schept nieuwe voorwaarden voor de strijd van de anti-kapitalisten. We moeten dus goed uitkijken wat er echt gebeurt, naar de strijd, de keerpunten, de 'mainstream' in de actieve bewegingen, en leren uit de eigen ervaringen,...

Ik denk dat we drie interessante voorbeelden hebben. Eén van de manieren om dialectische sprongen voorwaarts te maken, is te kijken naar onze 'overwinningen'. We hebben drie spectaculaire 'overwinningen' gekend.

Ten eerste was er Seattle in december 1999, dat overal totale consternatie uitlokte en medeverantwoordelijk was voor de flop van de WTO-top. Een tweede: 15 februari 2003, de opstand van de volkeren overal ter wereld tegen de oorlog. Een ongelooflijke prestatie. We hebben de oorlog niet kunnen vermijden, maar zij die de oorlog gevoerd hebben, betalen er nu wel een zware prijs voor. En vandaag is er het gevecht rond de Bolkenstein-richtlijn, met de geslaagde Europese betoging in Brussel. Die richtlijn raakt niet enkel de openbare diensten, maar creëert ook een neerwaartse spiraal in de lonen. Mensen begrijpen maar al te goed wat delokalisatie en concurrentie betekenen. We mogen dit laatste "succes" niet onderschatten: als de andersglobalistische beweging uiteindelijk geen bindingen creëert met de werkende mensen en hun leefwereld is er geen emancipatorisch perspectief.

Dat zijn drie geslaagde initiatieven van de andersglobaliseringsbeweging waar men aan de top schrik voor heeft. We weten natuurlijk niet wat de

toekomst brengt, maar het is mogelijk dat er een nieuwe coalitie zal ontstaan of een nieuwe pluralistische organisatie, die verschillende thematieken samenbrengt. In ieder geval heeft het andersglobalisme aangetoond dat de arbeidersbeweging vandaag niet langer alleen de drager is van een alternatief en zeker niet van een genereus alternatief.

We staan vandaag voor een lange periode die getekend wordt door slechte krachtsverhoudingen, waarbij we wel kunnen vechten, maar zonder veel overwinningen. De neoliberale politiek zwaait de plak maar heeft zijn falliet bewezen in de ogen van de mensen. Tegelijkertijd komen er opnieuw strijdbewegingen voort uit de arbeidersklasse. Die hebben een zeer grote symbolische waarde. Maar tot wat dit zal leiden weten we nog niet. Als je naar 150 jaar arbeidersstrijd kijkt, zie je altijd onverwachte initiatieven en doorbraken op onverwachte momenten met onverwachte mensen en onverwachte resultaten.

Na 25 jaar neoliberale politiek, blijkt in ieder geval zeer duidelijk dat de massa's van de mensen er niet beter van worden. Zowat alle partijen zijn nog nochtans betrokken geweest bij dat neoliberale beleid. De meeste partijen zijn nog steeds liberaal. De sociaal-democratie heeft natuurlijk wel banden met de werkende bevolking, in Wallonië nog een stuk méér dan in Vlaanderen. Maar de Vlaams sp.a is in verschijningsvorm en discours veleer een progressistisch liberale partij geworden, met een traditionele band met de werkende bevolking. Natuurlijk, die banden zijn er nog wel, maar ze zijn heel zwak geworden. Een deel van de sociaal-democratie grijpt nu terug naar een discours met antineoliberale accenten. Deels uit opportunisme om zich populair te maken. Ten dele ook uit overtuiging. Steve Stevaert heeft zichzelf blijkbaar overtuigd van het feit dat een aantal zaken te ver zijn gegaan en komt nu regelmatig af met een voorstel in omgekeerde zin. Tegelijkertijd heb je een Frank Vandenbroucke die het onderwijs aan het aanvallen is.

“Onze eerste taak is te bouwen aan een instrument dat een reëel gewicht heeft in de maatschappij”

Ook de Europese Unie is een motor van het neoliberale beleid wereldwijd. Hoe staat het met de Europese Unie vandaag? De Lissabondoelstellingen zitten in het slop. Frankrijk zal mogelijk de grondwet via een referendum afwijzen. Is er sprake van een crisissituatie?

FRANÇOIS: De Europese Unie is een ongelooflijk onvoorziën succes voor het patronaat. De EU is een relatief stabiele zaak gebleken. Op het moment dat de muntunie gestemd werd, in '90-'91, dacht ik zelf nog dat die er niet zou komen. Maar in de laatste jaren van de 20ste eeuw besloten de Europese burgerijen, gegroepeerd rond Frankrijk en Duitsland, om de sprong te wagen. Het feit dat de muntunie er toch gekomen is, heeft een grote politieke energie losgemaakt, om op te tornen tegen de Amerikaanse militaire interventie die ook gericht was tegen het project van de EU. Tegen deze vernedering in besloten Frankrijk en Groot-Britannië - vervoegd door Duitsland - om een autonome Europese militaire eenheid op te bouwen. De muntunie vormt in combinatie met het stabiliteitspact een echt concept en samen is het een enorm wapen gebleken om de arbeidersklasse te fragmenteren. We zien dat geen enkele regering in Europa echt een politiek voert die de werkloosheid aan banden legt.

De werkloosheid en de algemene onzekerheid is in het belang is van de Europese burgerijen. De neoliberale 'contrareformatie' van Europa is volop aan het lukken. De Europese Unie is dus fantastisch voor het Europese patronaat. Het geeft ook een enorm prestige. De brutale rivaliteit van de Verenigde Staten geeft een extra positieve druk op de EU: vooral tijdens de tweede Irak-oorlog hebben Frankrijk en Duitsland (in een verbond met Rusland) een smadelijke politieke nederlaag toegediend aan de USA.

De Europese Unie is een succes, ondanks de moeilijkheden in de opbouw ervan. Je kan het vergelijken met de opbouw van de Verenigde Staten van Amerika, in de 18-19de eeuw. In die tijd moest men daar relatief zwakke staatsjes samenbrengen. In Europa wordt daarentegen een Unie gebouwd op basis van oude staatsapparaten. De Franse staat kan bogen op een

geschiedenis van méér dan 1000 jaar. De EU is dus een succes. Natuurlijk is er het gekibbel over van alles en nog wat. De journalisten tonen er graag beelden van. Dat gekibbel is ook wel reëel. Maar in de achterkamers, weg van de camera's, worden tegelijkertijd grote stappen vooruit gezet in de uitwerking van regels en wetten ter bevordering van het kapitaal. Er wordt vaak met zachte concepten geschermd als het over Europa gaat. In werkelijkheid is de Europese Unie niets anders dan een instrumentarium om de top van de kapitaalgroepen in Europa de kans te bieden om de concurrentie wereldwijd te kunnen aangaan, met alle institutionele en staatskundige voordelen daarbij.

Mocht de "neen" het halen in Frankrijk, zou dat een duidelijke pad in de korf betekenen. In ieder geval zal er dan een crisissituatie ontstaan. Men zwaait met catastrofescenario's, de ineenstorting enz. Er zal zeker een schokgolf doorheen politiek Europa gaan. De vraag is of zo'n 'neen' ook problemen voor de euro en het stabiliteitspact zou opleveren. De euro zal in eerste instantie zeker een opdoffer krijgen op de internationale geldmarkt. Op korte termijn zal de euro waarschijnlijk dalen - maar dat helpt de Europese uitvoer!

Een politiek initiatief zal er onvermijdelijk komen, in de eerste plaats vanuit de EU-kernlanden. Er liggen verschillende scenario's klaar. Immers, de EU kan alleen maar vooruitgaan (ze kan ook achteruitgaan!) doorheen crisissen. Al diegenen die nu deel uitmaken van de Europese Unie hebben er belang bij om erin te blijven en hebben dus belang bij de goedkeuring van de grondwet. Dat geldt ook voor de elites in de Oost-Europese landen, want hun legitimiteit is daarop gebouwd. In een eerste fase zal men allicht het stabiliteitspact strenger maken in plaats van het te versoepelen. Een crisis opent ook het terrein voor de centrale kern van de EU, die mikt op een versterking van de Europese staatsinstellingen (wat niet wil zeggen meer democratie en meer macht aan het Europees parlement).

Het belangrijkste voor ons is dat er een ruk naar links komt, een strijd voor een echt 'sociaal Europa' (waarvan de eisen precies en krachtig zijn) en een

volledige herziening van de economische politiek en van de instellingen van de EU. Daarvoor hebben we actieve Europees georganiseerde bewegingen, vakbonden, partijen, intellectuele discussie nodig.

Ondertussen rukken rechts en extreem-rechts verder op. In een aantal landen slaagt radicaal-links erin om een geloofwaardig politiek alternatief uit de grond te stampen. In België lukt dat vooralsnog helemaal niet. Welk project moet antikapitalistisch links vandaag verdedigen?

FRANÇOIS: Revolutionaire marxisten moeten altijd georganiseerd zijn. Waarom? Omdat wij een eigen kijk en een eigen perspectief hebben, gebaseerd op het marxisme. In een marxistische organisatie, en zeker als die klein is, betekent "marxisme" in werkelijkheid twee onderscheiden aspecten: marxistische ideologie en marxistische analyse. Mensen, meestal jonge mensen, die vandaag lid worden van een marxistische organisatie, hebben een elementaire vorming, definities, geschiedenis enz. Dat is eigenlijk 'ideologie', om uw bewustzijn op te stutten. Marxisme - als analytisch instrument - om de maatschappij te begrijpen, te analyseren en - meer nog - daaruit praktische politieke oriëntaties af te leiden, is een ander paar mouwen. Het probleem vandaag is dat de spreidstand tussen wat is en wat misschien kan gebeuren enorm groot is.

Men zegt soms in marxistische kringen dat tactiek voortkomt uit strategie. Dat is niet juist. Neen, de tactiek komt voort uit uit 'de concrete analyse van de concrete situatie'. Als de arbeidersklasse strategisch onze prioriteit is, betekent dat dan automatisch dat iedereen naar de bedrijven en fabrieken zou moeten gaan...? De meest dynamische factor in de wereld vandaag is de alterglobalistische beweging, die nauwelijks gelijkt op een "arbeidersbeweging"! Een echte uitdaging is het, om van hieruit een strategie uit te werken. We moeten ons organiseren, maar we mogen ons niet tevreden stellen met het van buiten leren van formules, om dan te denken dat het om een analyse gaat. Dat gevaar is vandaag de dag zeer groot. Het was al groot toen wij begonnen te militeren met in ons hoofd de symbolen en beelden

van de Russische revolutie (gelukkig voegde Ernest Mandel daarbij altijd de Duitse revolutie van 1917-23) . We baseerden ons sterk op Lenin; we leefden in een (half-)revolutionaire periode. We hebben het niet zo slecht gedaan vind ik, in de jaren '66-'76. Maar toch zijn we soms vervallen in een te gauchistische en sektaire koers. We hebben daar zeer nuttige lessen uitgehaald. En ze gebruikt met de SAP in de jaren 1980-'87, in de enorme golf van stakingen en anti-oorlogsbetogingen.

De conclusie: vandaag moet men "de reële beweging" (zoals Marx zei) analyseren, die bepalend zal zijn voor de grote politieke kwesties en gevechten. De Splintex-staking was bijvoorbeeld zeer belangrijk. Hoe kan je een band maken tussen die staking en de andersglobalistische beweging? Welke mensen heb je daarvoor nodig? Laten we in de reële bewegingen actief zijn, daar het debat voeren, met de werktuigen waarover we vandaag beschikken. Lenin helpt ons niet, zeker niet zijn citaten! We moeten vandaag met oplettendheid kijken wie er vecht, welke taal deze mensen spreken, welke symbolen ze hanteren etc. De politieke symboliek is de laatste decennia drastisch veranderd. Sommigen kameraden krijgen daar schrik van, maar die veranderingen zijn onvermijdelijk. Ons politiek perspectief is de opbouw van een nieuwe, brede, antikapitalistische, pluralistische, beweging... met daar-

bij de noodzaak om onder efficiënte omstandigheden ook op het electorale terrein actief te zijn. Het Westers kapitalisme kent nu een traditie van méér dan een eeuw parlementarisme. Dat zit erin bij de mensen. De mensen kunnen spuwen op "de politiek", maar als het erop aankomt, gaan ze stemmen. Dit is hun manier om tussen te komen "in de politiek".

In heel wat Europese landen worden er serieuze stappen vooruit gezet in de opbouw van zo'n bredere antikapitalistische partijen. Kijk naar Schotland, Portugal, Denemarken, Nederland... Niets is eenvoudig op dat terrein. Kijk naar de Italiaanse *Rifondazione*, die pluralistisch is en veel linkser en opener staat voor alle radicale bewegingen in de maatschappij dan om het even welke Kommunistische Partij in Europa, maar 'bokkesprongen maakt' en nu in een regering met Prodi wil treden, - Prodi, de uitredende voorzitter van de Europese Commissie! Of in Frankrijk: het land met een hardnekkige revolutionaire traditie die aan de trotskistische partijen, LCR en LO, een brede electorale uitstraling geeft; hetgeen evenwel het probleem niet oplost van de opbouw van een brede invloedrijke politieke partij aan de linkerkant. In ieder land is de situatie verschillend. Het is een proces van samen met anderen te strijden, te organiseren, te analyseren en daar gezamenlijk conclusies uit te trekken. Onze taak is dus dubbel: aan de ene kant bouwen aan de

brede, reële bewegingen in de vorm die hen op het lijf geschreven is. En tegelijkertijd bouwen aan politieke platformen van mensen die bereid zijn om deze strijd ook politiek te vertalen. Vandaag bevinden we ons slechts in de allereerste etappe daarvan. In die zin is de Franse beweging voor een 'Neen' aan de grondwet erg interessant om te volgen, omdat hier de Franse KP, verschillende linkse stromingen van de sociaal-democratie, en de LCR, plus belangrijke exponenten van de sociale bewegingen meedoen. Zo'n configuratie kan tot iets leiden.

We zijn nog nooit zo weinig voorbereid geweest op wat de toekomst ons brengt. En de situatie vereist dat we heel berekend, pragmatisch en met verbeelding en overtuiging te werk gaan. Het is een heel andere aanpak dan wat de revolutionaire marxisten de laatste 40 jaar gedaan hebben. De "schuld" ligt bij de objectieve situatie. Vandaag zijn er trotskistische of maoïstische stromingen die zich afkeren van de nieuwe realiteit. We moeten vandaag zeker en vast de revolutionairen in een marxistische organisatie samenbrengen. De vraag is: wat zijn de taken van deze organisatie? Onze eerste taak vandaag is om mee te bouwen aan een instrument, een beweging die een reëel gewicht heeft in de maatschappij en die kan tussenkomen, overwinningen behalen en vertrouwen scheppen enzovoort. ■

Bij het overlijden van de paus...

Met dank aan Diego, cartoonist van Rood en La Gauche...

Stakingscomité en bedrijfsbezetting

In een vorig artikel waarin we het bilan opmaakten van de staking bij Splintex (zie Rood nr. 12) wezen we op het belang van de verkiezing van een stakingscomité en op de bezetting van het bedrijf. We willen hier wat dieper ingaan op die elementen die beslissend zijn voor een succesvolle staking.

DOOR ANDRÉ HENRY

Om aan de strijd een antikapitalistisch karakter te geven dat de bakens kan uitzetten voor een nieuwe socialistische en zelfbeheerde maatschappij, zijn de staking met bedrijfsbezetting, de verkiezing van een stakingscomité en arbeiderscontrole cruciale ordewoorden. Het zijn precies die elementen die ontbraken tijdens de lange en moedige staking bij AGC-Fleurus.

We kunnen nochtans niet stellen dat dit te wijten was aan een gebrek aan klassenbewustzijn. Want dat was er zeker. Daarvan getuigen de lange duur van de staking, en de expliciete wil om zich te verzetten tegen de ontslagen, de flexibilisering en precarisering van de arbeidsvoorwaarden (flexibele uren, interimarbeid, het regime met 5 pauzes) en te strijden voor de verdediging van de syndicale vrijheden. Dat zijn drie wezenlijke strijdpunten tegen de neoliberale politiek van de laatste 20 jaar.

Het zwakke punt van de staking situeert zich op een ander niveau. Het gaat hier niet om een *a posteriori* kritiek, maar wel om een les die we moeten trekken voor

de komende gevechten van de wereld van de arbeid.

AARD EN FUNCTIE VAN EEN STAKINGSCOMITÉ

Het stakingscomité is een orgaan van arbeidersdemocratie en zelforganisatie dat aan het geheel van de arbeiders toelaat zelf hun eigen staking te leiden. Het is samengesteld uit arbeiders die verkozen worden door de algemene vergadering van stakers, en is ook afzetbaar door die laatste. Bij dit comité berust de werkelijke leiding van de staking. Het is dit comité dat onderhandelt met de patroon, en alle voorstellen voorlegt aan de soevereine vergadering van stakers. Die structurering laat toe alle beschikbare energieën optimaal te mobiliseren, geeft reële perspectieven en zet de strijdbaarheid van de stakers in voor de immense taken die de organisatie van een staking met zich meebrengt.

Het stakingscomité stelt aan de vergadering voor verschillende commissies te verkiezen, om te helpen bij een aantal taken: actie, finances, propaganda, veiligheid enzovoort. Dank zij dit comité en de commissies krijgt de staking automatisch een nieuwe dimensie. Elke staker is betrokken in het werk, heeft een specifieke taak. Dat laat toe de creativiteit en inventiviteit van alle arbeiders optimaal te laten bloeien, om het gemeenschappelijk gevecht te versterken. Dat is de essentie van het arbeiderszelfbestuur. Een dergelijk comité laat ook toe span-

ningen en verdeeldheid tussen militanten van het ABVV en het ACV te vermijden.

DE BEZETTING: DUALE MACHT BINNEN HET BEDRIJF

Ook de bezetting van het bedrijf is doorslaggevend. Het gaat hier om een politieke daad die de patronale macht in vraag stelt: "wij bezetten het bedrijf en maken er ons meester van". Daardoor kunnen de arbeiders bewust worden van hun eigen kracht, wat hun antikapitalistisch klassenbewustzijn aanscherpt. De fundamentele vraag die altijd wordt opgeworpen bij een bezetting luidt wie de baas is in het bedrijf: de directie of de arbeiders? De bezetting is dus een vorm van machtsdualiteit binnen het bedrijf die aan de stakers toelaat vanaf het begin een gunstige krachtsverhouding op te leggen aan het patronaat. De bezetting moet gestemd worden door de algemene vergadering en opgepikt door het geheel van de stakers, en niet louter door een aantal ervan. Ze veronderstelt een effectieve structurering van de stakers, en dat kan enkel via het stakingscomité en zijn commissies. Eén hiervan heeft de specifieke taak de praktische aspecten van de bezetting te organiseren, onder andere op het vlak van het beheer van de machines.

Dit zijn volgens ons twee sleutelementen om van bij het begin van de staking deze alle kansen op succes te geven. Want dat is niet op voorhand gegeven. ■

Honderdduizend chemische producten circuleren in de Europese Unie. Het merendeel (99 % van het totale volume!) werd nooit getest op hun toxisch karakter. De Commissie lanceerde een programma, REACH gedoopt (1), waartegen de patroons zich heftig verzetten. En met succes: na alle toegiften en amendementen, blijft van REACH nog slechts een schaduw over... DOOR DANIEL TANURO

To REACH or not to REACH

Onder de honderdduizend moleculen die de industrie in de vier windrichtingen verspreidt of verspreid heeft, zijn drie categorieën heel erg toxisch.

1) *Poly Broom Difenyl Ethers*. Deze PBDE's worden gebruikt in textiel, meubels en in elektrische en elektronische apparaten. Ze worden toegevoegd aan plastic of aan polyurethaanmousse, om bij vuur de verbranding hiervan te vertragen.

2) *Poly Chloor Bifenylen* (PCB's). Deze zijn verboden sinds 1996 (bij de verbranding ervan worden grote hoeveelheden dioxines uitgestoten). Nog lange tijd zullen zeeslib en riviermondingen er echter door vervuild blijven (2).

3) *Organochloorpesticiden* (OCP's). De meest bekende vertegenwoordiger van deze categorie, DDT, is al een tijdje verbannen (behalve in arme landen, waar DDT nog steeds wordt verstoven tegen de malariamug). Maar het is een koppige vervuiler, en zijn kleine broertjes worden nog steeds legaal verkocht. Naast deze drie categorieën is het heel waarschijnlijk dat nog veel andere substanties als gevaarlijk geklasseerd zouden worden, als ze zouden worden getest (3).

NIET ZOMAAR VERGIF

De toxiciteit van chemische producten is niet altijd gekend. Maar wat we wel weten, is bijzonder verontrustend. PBDE's, PCB's en OCP's veroorzaken kanker, beschadigen de hormonenhuishouding, bevorderen genetische mutaties, vervormen de foetus en veroorzaken neurologische ziektes.

Door die stoffen veranderen weekdieren van sekse, grote mantelmeeuwen worden hermafrodit, de eierschaal van roofvogels wordt te broos, zeehonden verliezen hun immuunsysteem enzovoort. Veel producten blijven toxisch zelfs in heel kleine hoeveelheden, als de blootstelling eraan lang genoeg duurt. Artsen en biologen luiden de alarmklok over het toenemend aantal ziekten die toegeschreven zouden kunnen worden aan de vervuiling, zoals het ADHD-syndroom bij kinderen (4). De normen - als die er al zijn - worden vaak vastgelegd op maat van volwassen mannen in goede gezondheid. Nochtans zijn de foetus, kinderen en zwangere vrouwen het meest kwetsbaar. Omdat OCP's, die vetoplosbaar zijn, zich opstapelen in de vetten (vooral in de vetcellen in melk). En omdat het opgroeiend organisme meer vervuilende stoffen absorbeert: lood in voedsel wordt voor 50 % opgenomen door een kind, voor 10 % door een volwassene. Hetzelfde geldt voor PCB's...

Ambtenaren van de Europese Commissie stelden daarom een Witboek op: "De nieuwe strategie voor chemische stoffen". Dit werd aangenomen in 2001 en plande de uitbouw in elf jaar van een registratie-, evaluatie- en vergunningensysteem voor dit soort substanties: REACH. De kost (30 miljard euro over 20 jaar) kwam ten laste van de industrie. Dat die kan betalen, lijkt geen twijfel, met een jaarlijks zaken-cijfer van niet minder dan 528 miljard euro. Maar of ze dat zou aanvaarden? De eurocraten geloofden graag van wel. Zij maakten de balans op tussen enerzijds de kost van 30 miljard en anderzijds de 54 miljard besparingen die REACH met zich mee zou brengen in de ziekteverzekering. En op schoolmeesterachtig toontje beklemtoonden ze daarenboven de competitieve voordelen van een propere Europese chemie op de wereldmarkt. Surrealistisch, niet?

MAAR DAT IS BUITEN HET PATRONAAT GEREKEND

Het is onnodig te zeggen dat de patroons het zo niet begrepen hadden! Zij mobiliseerden voluit, rond twee assen: 1) niets is bewezen op het vlak van de toxiciteit (vaarwel voorzorgsprincipe!); 2) wij geven werk aan drie miljoen mensen. De Duitsers zwaaiden met het spook van massale ontslagen. De Fransen voorspelden een achteruitgang van het BNP met 1,7 tot 3,2 %. Het Britse Elementis (wereldleider in chroom) dreigde met de delocalisering van 40 % van zijn productie naar

Azië. Die mobilisatie bleek bijzonder doeltreffend. In 2003, op het moment dat de intenties van het Witboek in daden moesten worden omgezet, keerde de Commissie haar kar: geen registratie van stoffen met een volume van minder dan een ton per jaar, geen tests onder de tien ton per jaar, vrijstelling voor polymeren en intermediaire producten. In totaal had REACH nog betrekking op zo'n 30.000 producten - een derde. En nog: uitzonderingen zijn mogelijk als de gifstoffen worden gebruikt 'in adequate omstandigheden'. De kost voor de industrie werd teruggebracht van 0,6 % tot 0,1 % van het zakencijfer. Milieu-NGO's leverden zware kritiek. De vakbonden daarentegen waren tevreden en feliciteerden zichzelf met dit 'goed compromis' (5).

KAPITALISTEN ALLER LANDEN, VERENIG U!

Maar de patroons willen helemaal geen compromis! Aangemoedigd door hun succes, voerden ze verder de druk op. En dat op drie terreinen:

1) Ze waarschuwden hun Amerikaanse collega's. Vrezend dat ze hun afzetmarkten in Europa zouden verliezen en dat REACH ook aan de andere kant van de Atlantische Oceaan mensen op gedachten zou kunnen brengen, klopten zij aan bij Colin Powell, die de ambassades en handelsvertegenwoordigers van de VS in de hele wereld mobiliseerde tegen REACH (6).

2) Ze riepen hun politieke vrienden ter hulp. Onmiddellijk resultaat: in september 2003 schreven Blair, Chirac en Schröder aan Prodi dat REACH onvoldoende rekening houdt met de competitiviteit.

3) Via een aantal proceduretrucs bemachtigden de patronale lobbyisten in het Europees parlement na de verkiezingen van juni 2004 het onderzoeksprogramma van REACH. De industrie rekent voluit op de uitbreiding om nog beter van zich te laten horen...

ALS DE CONCURRENTIE MAAR GEZOND BLIJFT...

Deze droevige saga loopt bijna ten einde. De recente verklaringen van Günter Verheugen laten geen twijfel bestaan over de intenties van het

team van Barroso: "Wij zijn bereid onze positie te herzien", zei de nieuwe commissaris voor de industrie in januari. "Het resultaat van studies zou kunnen uitlopen op grondige wijzigingen. De Commissie heeft geen dogmatisch standpunt ingenomen." (7). De kritiek op het 'dogmatisme' lijkt vooral de voormalige milieucommissaris, Margot Wallström, te viseren. Op vraag van het WWF had Wallström aanvaard haar eigen bloed te laten onderzoeken, om het nut van REACH aan te tonen. Die analyse had de aanwezigheid aangetoond van 28 vervuilende stoffen op de 77 onderzochte producten (8). Verheugen lijkt welbewust deze resultaten te vergeten: hij zou nu het plan hebben opgevat het aantal door REACH geïdentificeerde producten te reduceren van 30.000 tot... 5000.

Eén kind op 500 in Europa is slachtoffer van leukemie voor de leeftijd van 15 jaar en 55 % van de kankers zijn het gevolg van chemische verontreiniging. De vampiers van de chemie wassen hun handen in onschuld en de politici geven hen gelijk: de winsten eerst! ■

(1)Registration, Evaluation Authorisation of Chemicals

(2)In de 20ste eeuw werd ongeveer een miljoen ton PCB's geproduceerd.

(3)Vandaag zijn sinds de catastrofe van Seveso tests alleen verplicht voor nieuwe producten. De industrie lanceerde sindsdien nauwelijks 1700 producten, maar 70 % ervan werden als 'gevaarlijk' gecategoriseerd.

(4)Attention Deficit Hyperactivity Disorder

(5)Hoewel de arbeiders de belangrijkste slachtoffers zijn van de vervuiling: in Groot-Brittannië bijvoorbeeld toonde ene studie aan dat 82 % van de kankerverwekkende stoffen in de atmosfeer uitgestoten worden door bedrijven in achtergestelde regio's.

(6)" Us Intervention in EU Chemical Policy ", Env. Health Fund, september 2003.

(7)La Libre Belgique, 20/1/05

(8)Namelijk van DDT, twee recent verboden PBDE's en PCB's.

De NSSP, de afdeling van de Vierde Internationale in Sri Lanka, ontving al zo'n 20.000 dollar steun van Europese, Amerikaanse en Japanse zusterorganisaties en sympathisanten. Met die hulp konden heel wat noden gelenigd worden. Veel families wonen nu in tenten die ter beschikking werden gesteld door NGO's. Met de regens die eraan komen, zullen die tenten niet langer volstaan. Veel getroffen mensen zoeken hun toevlucht in scholen of tempels.

De regering maakte haar belofte nog niet waar om aan elke familie terug een woonst te geven. Protestacties worden opgezet met als belangrijkste slogan: "geef aan de getroffen bevolking het recht van terugkeer naar hun grond". De regering laat immers niet toe opnieuw huizen te bouwen op minder dan 100 meter van de kust, maar doet ook niets in de plaats.

Nationalistische krachten binnen en buiten de regering lanceerden een grote campagne tegen een hulpprogramma voor de Tamil Tijgers (LTTE). Enkel de linkerkant en enkele NGO's verlenen hulp aan tamil- en moslimvluchtelingen. De regering gaat zelfs zover belastingen te heffen op goederen die NGO's importeren. Die organisaties kunnen die taksen niet betalen, en de goederen blijven liggen. De regering wil ook controle krijgen op de fondsen van buitenlandse donors, zoals vakbonden of politieke partijen, aan NGO's of oppositionele groepen.

De NSSP gebruikte de giften in Batticaloa in het oosten, in Ambalangoda in het zuiden en in Ratmalana en Moratuwa in het westen. Het geld werd vooral aangewend voor mensen wiens huis was verwoest. Zo'n 15.500 euro werd gebruikt voor hulp aan de bevolking van de oostelijke provincies.

De laatste hulpcampagne vond plaats in de regio van Tangal op 17 maart. Daar stelde de NSSP schoolboeken en andere goederen ter beschikking aan gevluchte kinderen.

Tenslotte zullen ook een 25tal goedkope huisjes worden gebouwd voor kameraden die hun woonst verloren. Eén huis kost ongeveer 2000 euro. Minstens 50.000 euro zijn nog nodig. Daarom doet de NSSP opnieuw een oproep tot solidariteit. Storten kan op rekeningnummer 001-4012225-90 van Avanti met vermelding 'Sri Lanka'. ■

Een STATUUT voor preciaire werkers?

Steeds meer - vaak jonge - mensen werken onder preciaire voorwaarden, met een interimcontract of een contract van bepaalde duur. Lange tijd bleven zij een marginale positie bekleden in de georganiseerde arbeidersbeweging. Sinds enkele jaren beginnen ze zichzelf te organiseren, en konden we een aantal voorbeeldige strijdbewegingen optekenen, zoals de stakingen bij MacDonald en FNAC in Parijs. Ook in België krijgt het collectief 'Stop Précarité' stilaan voet aan de grond. Maar voor welke eisen moeten we met die comités opkomen? Moeten we campagne voeren voor een specifiek statuut voor preciaire werkers of moeten we er daarentegen voor pleiten alle vormen van irreguliere arbeid af te schaffen? Een hevige discussie over deze strijd van het 'precariaat' ontspoon zich tijdens de winterschool van de SAP in februari van dit jaar. We registreerden enkele interventies tijdens dit debat. **Evelyne Perrin** is actief in het Franse netwerk AC! (*Agir ensemble contre le chômage*) en auteur van het boek "Chômeurs et précaires au coeur de la question sociale". **Matthias Lievens** is redacteur van Rood. **André Henry** (SAP) tenslotte is al jarenlang syndicaal actief. Hij speelde een sleutelrol in de belangrijke staking in Glaverbel-Gilly in 1974-1975, en recent nog was hij van heel dichtbij betrokken in het solidariteitswerk met de staking bij AGC-Splintex Fleurus.

Evelyne Perrin: "Zo'n goeie 15 % van de loontrekkenden in Frankrijk werkt vandaag onder preciaire voorwaarden. Ze hebben contracten van bepaalde duur, doen interimwerk, of werken gedwongen deeltijds. Naast de blijvend hoge werkloosheid is het precariaat daarmee een van de belangrijkste tendensen op de arbeidsmarkt. De combinatie van beide maakt dat werkloosheid niet langer beperkt blijft tot een klein deel van het salariaat, maar dat heel veel mensen, vooral na afloop van een contract van bepaalde duur, een tijdlang werkloos zijn. Dit raakt heel fel de collectieve organisatiecapaciteit van die arbeiders. Door hun lage lonen zijn ze vaak minder in staat vakbondsbijdragen te betalen. Daarenboven verhuizen ze van het ene bedrijf naar het andere, van de ene sector naar de andere, waardoor ze in het algemeen moeilijk te organiseren zijn. Een bijkomende factor die de strijd van preciairen bemoeilijkt, is het feit dat de traditionele vakbonden (met uitzondering van b.v.

SUD) vooral de stabiele werknemers vertegenwoordigen, en zich nauwelijks bezig houden met werklozen en preciairen.

Dat maakt de omstandigheden voor het verzet van die preciaire arbeiders heel moeilijk. Toch konden we de laatste jaren een aantal succesvolle stakingen optekenen, georganiseerd door preciairen zelf. Dat was het geval bij een aantal fast-food restaurants, waar zij weigerden gebruikt te worden als Kleenex-doekjes, en voor hun waardigheid opkwamen. Vooral de succesvolle staking in een Parijse vestiging van MacDonalds gaf hun strijd een duw in de rug, mee dank zij de steun vanuit de publieke opinie, die actief was georganiseerd door een breed steuncomité.

In 1997 had minister Aubry een plan opgevat om jongerenjobs te creëren. Wat Aubry echter op het oog had, waren preciaire, voltijdse jobs aan contracten van bepaalde duur tegen een minimumloon, vooral voor mensen uit de buitenwijken, waar veel slachtoffers van het racisme lange tijd in de werkloosheid blijven. Vaak ging het om pseudojobs. Ondanks de mooie titels zoals 'verdedigers van het milieu' die ze opgespeld kregen, ging het onder meer om het oprapen van vuilnis in

Evelyne Perrin:
"Preciairen moeten zich kunnen organiseren en eisen stellen op basis van hun geleefde ervaring"

het park. De mensen in kwestie zijn een strijd begonnen voor een beter statuut, zonder steun van de vakbond. Ondanks hun elan keerden ze met lege handen van bij de linkse regering naar huis terug. Ondertussen schrapte de nieuwe rechtse regering de jobs zelfs.

Een andere belangrijke staking was die van Afrikaanse vrouwen, die bij de hotelketen Accor werken. De acties duurden ongeveer een jaar en werden gesteund door SUD. Ze werken er aan heel lage lonen, worden weggestuurd als er onvoldoende werk is, hebben geen lunchpauze en krijgen een strak ritme opgelegd: ze krijgen 12 minuten om een kamer schoon te maken, terwijl eigenlijk 25 minuten nodig zijn. De vrouwen wonen hun strijd, het werkritme werd draaglijker. Als wraak ontsloeg de directie echter de delegatie van SUD in het bedrijf. Prompt schakelden de vrouwen over op een nieuwe actiemethode: ze organiseerden elke vrijdag een picknick in een Accor-hotel en deelden daarbij pamfletten uit aan de hotelgasten. De tijdelijke werknemers uit de kunst- en theaterwereld (de 'intermittents') kwamen de acties opfleuren met muziek.

Die 'intermittents' zijn een ander voorbeeld van een succesvolle strijd, buiten de vakbonden om, voor een minimumloon en loonsverhogingen. De beweging werd heel democratisch georganiseerd op interprofessioneel of geografisch vlak, via een systeem van algemene vergaderingen, wars

André Henry: “Precaire arbeid ondermijnt gewoon de voorwaarden voor de syndicale actie”

van de traditionele hiërarchische structuren per onderneming of bedrijfstak.

Eén van de grote problemen waar precaireren mee worden geconfronteerd, is dat van hun professionele identiteit. De vakbond heeft daar nauwelijks oog voor. De CGT lanceerde het voorstel dat aan precaireren toelaat hun statuut te behouden bij ontslag, maar bleek niet bereid daar ook echt een lans voor te breken. Nochtans is rond een dergelijk statuut vandaag een gevecht nodig.”

André Henry: “Bij AGC-Splintex hebben de arbeiders steeds interimwerk geweigerd, hoewel er wel mensen aan contracten van bepaalde duur werkten. De afschaffing van dit soort preciaire statuten was één van onze centrale eisen. Zoniet wordt het systeem van de sociale akkoorden en de vakbondsactie zelf langzaam ondermijnd. Vanaf het moment dat je het interimstatuut aanvaard, volg je de logica van de patroons. Daarom blijven wij contracten van onbepaalde duur eisen voor iedereen.”

Evelyne Perrin: “Wat volgens mij centraal is, is hoe de mensen in kwestie zelf hun situatie beleven. Veel jongeren willen gewoon interimwerk doen, ze zijn voorstanders van die mobiliteit en verandering. Precaire arbeiders moeten zich dan ook kunnen organiseren op basis van hun geleefde ervaring. Vandaar dat ze strijd voeren voor een gegarandeerd loon, voor het recht op anciënniteit of voor een dertiende maand. Vandaag kunnen flexibele werknemers immers moeilijk carrière maken of loonsverhogingen verwerven. Het is belangrijk om een soort zekerheid te introduceren binnen dat flexibel systeem, door bijvoorbeeld een specifiek statuut te eisen voor preciaire werkers. In het ESF in Londen vond een algemene vergadering van Europese precaireren plaats waar dit soort zaken werden besproken.

Ik ben het wel niet eens met de ideeën van Negri hierover. Hij pleit voor een basisinkomen, los van de geleverde arbeid. Op die basis wil hij verschillende strijdbewegingen eenmaken. Wij zeggen: “*un emploi est un droit, un revenu est un dû*”. Maar we zijn niet voor een inkomen los van de arbeid. Vandaar de eis voor een specifiek statuut dat beantwoordt aan de geleefde ervaring en verwachtingen van precaireren, en hen tegelijk ook wat zekerheid biedt.”

Matthias Lievens: “In Nederland wordt onder de noemer ‘flexicurity’ gepoogd op die manier de scherpe kantjes van de flexibiliteit af te ronden. De wet ‘Flexibiliteit en zekerheid’ stelt bijvoorbeeld dat interimbureaus de uitzendkrachten ook moeten doorbetalen tussen twee opdrachten in, om die meer zekerheid te geven en uitzendwerk dus meer aanvaardbaar te maken. Tegelijk kort de wet de ontslagtermijnen van reguliere werknemers in.

De flexibiliseringspolitiek heeft als doel om van werkende mensen echte koopwaar te maken, die je kunt inzetten en afstoten wanneer je wil, zoals je

een auto gebruikt en verkoopt wanneer je maar wenst. De neoliberalen voeren die politiek om de patroons toe te laten de schommelingen van de conjunctuur op te vangen. Ook al kan een dergelijk statuut voor precaireren wat meer inkomenszekerheid geven, al de andere negatieve kanten blijven bestaan. Precaire arbeiders hebben nog altijd geen identiteit, geen beroepsfierheid. Hun sociale banden (met collega’s b.v.) zijn heel zwak. Ze blijven moeilijk te organiseren in een gemeenschappelijk verband met reguliere werknemers. Hun tijdsbeleving is helemaal anders: als flexibele werknemer kun je bijna onmogelijk toekomstplannen maken, zelfs niet op korte termijn. Vaak weet je niet eens op welke uren je volgende week zult moeten werken. Op zich biedt mobiliteit kansen om een veelheid aan werkervaringen op te doen, en de ‘eenzijdige ontwikkeling’ van iemand die zijn hele leven dezelfde eentonige job doet te overstijgen. Maar onder kapitalistische voorwaarden is zo’n humanisering van de ‘flexibiliteit’ niet mogelijk. We moeten trouwens opmerken dat een verpletterende meerderheid van flexibele werkers dit doet ‘bij gebrek aan beter’.”

André Henry: “Precair werk ondermijnt vooral de kameraadschappelijke sfeer in de bedrijven. Flexibele werkers zijn niet ingebed in duurzame sociale relaties binnen het bedrijf, ze zijn niet of nauwelijks betrokken in de strijd. Het sociale weefsel wordt fundamenteel aangetast door dit soort praktijken. Het fenomeen van preciaire arbeid vernietigt gewoon de voorwaarden voor de syndicale actie. Het is misschien mogelijk dat jongeren liever interimwerk doen. Maar eens je 25 bent, verandert dat snel. Je hebt bijvoorbeeld geen recht op een banklening om een huis te kopen als je geen stabiel inkomen hebt. En dan zijn er nog de arbeidsomstandigheden van die precaireren. Ze zijn heel vaak het slachtoffer van arbeidsongevallen. Hun arbeidsritme wordt fel opgedreven. Daartegen moeten we arbeiderscontrole eisen!”

Een schier onoverzichtelijke reeks vrouwenmagazines richt zijn pijlen op jonge adolescenten. Verlokking verzekerd. De boodschap van deze bladen? Wees knap, kleed je volgens de laatste mode, stel je verleidingsstrategie op punt, en eenmaal je een gast aan de haak hebt geslaan, leren we je hoe hem te houden. Is dat nu progressief? DOOR VIRGINIE GODET

‘Als ik groot ben, word ik een *femme fatale*’

geen troef als je van straat wil geraken. Vervolgens zijn de trucs om de Romeo te houden bijzonder hot. We weten niet of de lezeressen echt al die raadgeving in de praktijk brengen, maar ze lijken op hun 13de bijna in staat de Kama

Sutra te herschrijven! Hebben ze nu echt nood aan dat soort technische fiches, tenzij ze pornosterren willen worden, toch wel een heel opwindend levensproject?

Af en toe - mirakel ! - speelt ook een toekomstige beroeps carrière mee. Warhol wordt er zelfs bijgesleurd: 'op een dag zal iedereen beroemd zijn gedurende een kwartier'. Onderzoekster, docente, ingenieur, schrijfster, advocate... Wat een gek idee! Neen, neen, op het menu staat het parcours van het toekomstig topmodel, de steracademica, of de Kleenex-actrice. Zonder erbij te vermelden dat er slechts weinig dergelijke postjes zijn voor de vele gegadigden.

Ik voel altijd nog een beetje toegeeflijkheid tegenover het blad Witch dat, zoals de naam al doet vermoeden, jonge meisjes leert hoe ze heks moeten worden... Plezant, maar heel minoritair, en daarenboven in het vizier van de katholieke bonden, die een opstoot van satanische sekten vermoeden!

De vrouw van morgen, wordt die een geisha zonder hersenen? Zien we de opkomst van een leger opgetutte juffrouwen? Hulp! Olympe de Gouges, wordt wakker, ze zijn gek geworden!

■

Het is niet de bedoeling van deze rubriek de messen te scherpen tegen de vrouwenpers. Sommige magazines, vooral de grotere, gaan de schizofrene toer op en balanceren tussen een openlijk feministische redactie en onderwerpen als 'mode en schoonheid', vol met de diktaten van de moderne esthetiek: slanke taille, elegantie, elk seizoen een nieuwe garderobe, urenlange lichaams- en gezichtsverzorging, maquillage in 36 lagen...

We weten het, we zijn niet verplicht alles tot in de details te volgen. Als het over adolescenten gaat, wordt de zaak al ietsje ingewikkelder. In de eerste plaats omdat dan de rebellie de draai neemt van 'ik wil zijn zoals mijn vriendinnen' en 'al die vriendinnen' verslinden uiteraard dit soort boekjes. En als zij de goeie raad volgen, dan iedereen.

Alleen, om die raad te kunnen opvolgen, heeft men er alle belang bij een echt 'schatje' te zijn, puur natuur, met ouders die minstens kaderpersoneel zijn die zo'n 50 euro per week aan zakgeld kunnen uitdelen. Enige dochter zijn is een pluspunt. Een studie van de universiteit van Laval in Quebec op basis van de lokale pers toont aan dat tussen de echte

reclame en de valse redactionele stukken die toch promotiedoelen nastreven door, het aandeel van de artikels die aanzetten tot consumptie oploopt tot zo'n slordige 80 %. In Europa zullen de cijfers redelijkerwijze in de zelfde grootte-orde liggen.

De overblijvende 20 % wordt ingenomen door probleem nummer één: de jongens! Raadgevingen, debiele psychotests - om daarin te geloven moet je echt wel het IQ van een oester hebben - en de post van lezeressen, om je dood van te lachen ("Beste Julie, ik heb een grote puist op mijn neus, zal ik nu voor altijd mismaakt blijven?"), ook al vinden sommige meisjes er soms ook echte steun. Op het gevaar af een oude troela te spelen: in mijn tijd ging het er toch wel anders aan toe. Ons vertelden ze dat de jongens houden van meisjes met humor. En de fundamentele existentiële vraag was: kunnen we kussen op het eerste afspraakje? Het hoeft geen betoog dat dit soort overwegingen vandaag verwezen wordt naar de zolder, samen met grootmoeders korset.

Ten eerste leren ze je dat de eerste van de klas de keuze heeft tussen het vrijgezellenbestaan en de puistige jongen op de eerste rij. Intelligentie is

Kirgizstan leek tot voor kort een rustige uithoek van gewezen Sovjet-Centraal-Azië. Er aren op het einde van de Sovjettijd wel enkele 'incidenten' geweest in en rond de stad Osj, in de vallei van Fergana, maar dat leek verre geschiedenis. Tot er onlangs uit Osj een 'tulpenrevolutie' vertrok. Gaat het om een 'revolutie' of om een nieuwe afrekening tussen clans die ruzie maken om de buit en inspelen op de rivaliteiten in die regio tussen grootmachten? DOOR FREDDY DEPAUW

Kirgizische pion

Aanleiding tot de recente onrust waren, net zoals in Georgië en Oekraïne, de klachten over fraude bij de parlementsverkiezingen van februari. Het merkwaardige is dat na het aftreden van president Askar Akajev de nieuwe machthebbers na onderlinge ruzie besloten het toen gekozen parlement toch maar te erkennen.

Dat bevestigt de stelling dat de 'revolutie' vooral te maken had met een herverdeling van macht en bezit tussen diverse clans. De clans uit het zuiden, de streek van Osj, oordeelden al een tijdje dat de clan van Akajev toch al te schrokkerig was bij de privatiseringen. Familie en vrienden van de president hadden zich de meeste goede brokken toegeëigend.

Het waren deze plunderingen en de daarmee gepaard gaande corruptie die zo kwaad bloed zetten bij een groot deel van de bevolking. Terwijl die clanchefs, van wie de meesten tijdens het Sovjetbewind tot de bevoorrechte nomenklatura behoorden, zich verrijkten, kreeg een groot deel van de bevolking het steeds moeilijker om rond te komen.

De leiders van de oppositie tegen Akajev, gewezen kopstukken van diens bewind, hebben van die ontevredenheid gebruik gemaakt om hun vroegere baas te verjagen. Zij hebben de technieken voor een 'revolutie' onder meer geleerd van de 'revoluties' in Georgië en Oekraïne.

De strijd om de macht heeft ook andere achtergronden. De streek van Osj kwam af en toe in het nieuws door etnische botsingen. De armoede in de dichtbevolkte vallei van Fergana (waarvan het grootste deel in Oezbekistan ligt) leidde op het einde van de jaren 1980 tot een pogrom tegen de Mesjketen, een bevolkingsgroep afkomstig uit Georgië die door Stalin in 1944 naar Centraal-Azië werd verbannen. Tientallen Mesjketen

werden vermoord, bijna allemaal werden ze verdreven. Ze zitten nu al jaren als vluchtelingen in Azerbeidzjan te wachten op mogelijke terugkeer naar Georgië.

Het kwam in de streek van Osj ook tot felle dodelijke botsingen tussen Kirgiezen en Oezbeken die vochten om stukjes land. De Oezbeken die in Kirgizstan leven, ca 13% van de bevolking, voelden zich later in het onafhankelijke Kirgizstan min of meer beschermd door Akajev. Sommige van diens opposanten wakkerden in het zuiden de nationalistische sentimenten tegen de Oezbeken aan om hun eigen positie in de nieuwe machtsstructuren te versterken.

De regio Osj staat bij de bestrijders van de drughandel ook bekend als een draaischijf van de heroïneproducten afkomstig uit Afghanistan. Sommige Russische drugbestrijders beweren dat de drugbaronnen uit Osj de "tulpenrevolutie" hebben gefinancierd (onder meer mensen betaalden om te demonstreren) om hun straffeloosheid te waarborgen. Maar daar het regime van Akajev niet zoveel tegen hen ondernam, is er reden aan daaraan te twijfelen.

GEOSTRATEGIE

Het is vooral belangrijk de internationale context voor ogen te houden. Kirgizstan is niet langer een onbelangrijke uithoek, de ganse regio Centraal-Azië is om vele redenen strategisch van groot belang. Ten eerste omdat er in Centraal-Azië veel bodemrijkdommen zijn, waaronder olie en aardgas. Er zijn de olie- en gasvelden, er zijn ook de plannen voor de aanleg van pijpleidingen om die naar de markt te brengen. China wil zijn energiehonger zoveel mogelijk stillen via die pijpleidingen, maar de Amerikaanse olieconcerns zijn ook al

20 jaar in de regio actief en willen zoveel mogelijk controle over exploitatie en transport. Er is onder meer sprake van een pijpleiding vanuit Turkmenistan, via Afghanistan, naar Pakistan en India. Moskou, waar oliebaronnen veel invloed hebben, is uiteraard niet gelukkig met die evolutie.

President Poetin had het anders verwacht. Hij was na 11 september 2001 onmiddellijk ingegaan op de Amerikaanse oproep om een alliantie tegen het internationaal terrorisme te vormen. Hij legde er zich bij neer dat de Amerikanen militaire basissen in Centraal-Azië oprichtten, onder meer in Kirgizstan. Maar vanaf 2003 bleek dat Washington meer wou dan dat. Poetin heeft zich illusies gemaakt in een 'strategisch partnerschap' met de Amerikanen die hun invloed verstevigden in Georgië en Oekraïne. Met telkens op de achtergrond de controle over energiebronnen en het transport ervan.

Daarnaast komt ook nog de Amerikaanse politiek van 'containment' (indamming) van China. De Amerikaanse basissen in Centraal-Azië maken ook deel uit van een dispositief om China te omsingelen - iets waar ook het heroplevend Japans militarisme toe behoort.

Zaten Amerikaanse kringen, net zoals in Georgië en Oekraïne, dan ook in Kirgizstan achter de 'tulpenrevolutie'? Het zou al te simpel zijn de gebeurtenissen daartoe te herleiden. Maar anderzijds bestaan er ook in Kirgizstan heel wat ngo's die hun bestaan te danken hebben aan Amerikaanse stichtingen die zeer actief waren in Georgië en Oekraïne. In steeds meer landen zien we hoe een bepaald soort ngo's meer en meer wapens in een diplomatieke strijd zijn. ■

In januari 2005 werden de resultaten gepubliceerd van een breedvoerig onderzoek naar de etnische discriminatie op de arbeidsmarkt in Brussel. Rood had een gesprek met Albert Martens, professor emeritus in de arbeidsociologie (KULeuven), die het onderzoek mee leidde.

INTERVIEW DOOR MATTHIAS LIEVENS
EN CHRIS DEN HOND

“Het tegengaan van discriminatie op de arbeidsmarkt is gewoon een kwestie van politieke wil”

We lijken geconfronteerd met een contradictorisch discours: enerzijds is er de discriminatie bij de aanwervingen, anderzijds pleiten werkgevers voor nieuwe immigratie met het oog op de toekomstige krapte op de arbeidsmarkt.

MARTENS: We zien op basis van onze onderzoeksresultaten dat de ongelijke behandeling van bepaalde groepen op de arbeidsmarkt een omvang neemt die we niet hadden verwacht. Bepaalde categorieën worden systematisch geweerd, al zouden zij perfect die job kunnen uitoefenen waarvoor zij solliciteren. Zelfs zij die de Belgische nationaliteit hebben aangenomen, worden onder alle mogelijke voorwendselen aan de kant gezet: het feit dat de klanten of de patiënten in gezondheidsinstellingen het niet zouden appreciëren, dat ze één van beide talen niet goed kennen, dat ze een vreemde naam hebben enzovoort.

Wat doen die mensen dan wanneer zij geweerd worden? Twee dingen. Ofwel zijn ze hooggekwalificeerd, en aanvaarden ze om onder hun kwalificatie te werken, om toch maar aan een job te geraken, vaak met tijdelijke of interimcontracten. Wie echter niet gekwalificeerd is, wordt gewoonweg uit de markt geprezen, men doet op hen geen beroep. De werkgevers vertikken het, toch zeker in grote mate, die kandidaten serieus te nemen. Zij verzanden in langdurige werkloosheid, geraken ontmoedigd, revolteren.

De stelling van de werkgevers, die menen dat er een tekort is aan arbeidskrachten, en dat we mensen moeten aantrekken uit Centraal- en Oost-Europa of van om het even waar - informatici uit Pakistan, India enzoverder - is voor mij larie en apekool. Dat heeft geen enkele zin, want de arbeidskrachten zijn hier beschikbaar: het zijn er duizenden in Brussel alleen al, ook hooggekwalificeerden die, omdat ze van Marokkaanse, Turkse of Afrikaanse afkomst zijn, niet aanvaard worden! Mits eventuele scholing zouden ze perfect inschakelbaar zijn op de arbeidsmarkt. De kreten van de werkgevers zijn dus helemaal niet gefundeerd. In dergelijke omstandigheden zou ik als minister van werkgelegenheid stellen: 'werkgevers, ik kan alleen maar vaststellen dat de arbeidskrachten beschikbaar zijn, u moet ze maar op een of andere wijze aanwerven, en we kunnen u niet tevreden stellen met een nieuwe immigratie!'

De laatste periode hebben we enorm veel banenplannen gezien die nauwelijks iets opleverden. In de periode 1999-2003 bezorgden 510 banenplannen slechts 860 allochtonen werk. Welke maatregelen moeten we in de plaats naar voor schuiven?

MARTENS: Ik pleit voor empirisch realisme in deze zaak. Ik zeg niet dat

de maatregelen die tien jaar geleden genomen werden, niet efficiënt konden zijn, maar de geschiedenis heeft uitgewezen dat dit niet het geval is. We staan nu voor de empirische werkelijkheid dat de kloof, ondanks al die maatregelen, nog altijd groter en groter wordt. En dus moeten we stilaan op een andere snelheid overschakelen. Hetzelfde gold eertijds voor de maatregel tegen ongewenst seksueel gedrag op het werk. Vakbonden en patroons hebben daar meer dan tien jaar over gebakkeleid. Het probleem werd geminimaliseerd, onder stoelen en tafels geveegd. Er werd gesteld dat de vrouwen maar tegen een stootje moesten kunnen. Die situatie heeft geduurd tot op het ogenblik dat Miet Smet, minister van Arbeid, een wet heeft uitgewerkt die het probleem oplost. Nu moeten de werkgevers een verklaring afleggen dat pesten niet mag en kan, er moet iemand aangesteld worden die klachten ontvangt, die moeten onderzocht worden en sancties getroffen. De hele boel is daarmee gekalmeerd. Niemand ontkent nog dat er sprake kan zijn van ongewenst seksueel gedrag op het werk. Nu is er ongewenst raciaal gedrag op het werk. En we zien opnieuw dat de sociale partners de zaak willen

oplossen met een aantal *goodwill*-maatregelen. In 1997 hebben we nog een mooi rapport gemaakt over de interimbedrijven en hun federatie, Federgon. Zij hadden een cao over non-discriminatie afgesloten. Nooit heeft de patroonsfederatie nadien een serieus onderzoek gedaan over de draagkracht van de cao, de effectieve toepassing ervan, welke bedrijven ze al dan niet toepassen, de eventuele klachten en sancties enzovoort. De overeenkomst werd nooit operationeel. Ze hebben het materiaal maar ze doen er niets mee. En nu zijn ze kwaad en klagen ze steen en been dat wij hen zouden aanvallen omdat ze de mensen in kwestie zouden declassificeren - wat ze trouwens ook effectief doen!

NEDERLAND, GIDSLAND

In Nederland is het ganse boeltje op gang gekomen met een treinkaping door Molukkers. Men heeft nadien een ganse reeks plannen gelanceerd: 1986: '1000-banenplan Molukkers'; 1987: 'Etnische Minderheden bij de Rijksoverheid'; 1994: 'Wet Bevordering Evenredige Arbeidsdeelname Allochtonen', 1998: 'Wet Stimulering Arbeidsdeelname Etnische Minderheden', enz. De wetgever heeft dus moeten ingrijpen! Eén van de

belangrijkste werkgevers waren de openbare diensten. Daar zijn ze in eerste instantie tussengekomen. En nu ziet men in de statistieken dat de werkloosheidscijfers van Molukkers het werkloosheidspeil van de autochtonen halen. Maar Turken en Marokkanen zijn nog steeds drie keer zoveel werkloos en Surinamers en Antillanen zijn toch nog meer werkloos dan de autochtone Nederlander. Momenteel stapt men in Nederland af van die regeling, maar dat betekent niet dat België ze daarom niet moet invoeren. Als de werkloosheid van Marokkanen en Turken bij ons zomaar eventjes vijf maar hoger ligt, dan kunnen we niet aan die maatregelen ontsnappen. Zoals ook Canada, met de *Employment Equity Act*, en de Verenigde Staten dergelijke maatregelen moeten nemen.

Je kunt de zaken niet blijven negeren. Als er morgen rellen uitbreken in Brussel, zal dat voor een stuk te wijten zijn aan het feit dat de mensen het kotsbeu zijn en ontmoedigd geraken. De tweede en derde generaties doen geen enkele inspanning meer. Waarom spijbelen ze? Omdat de investering die ze op school doen, gewoonweg niet rendeert. Waarom zouden ze nog naar school gaan? Ze

Enkele fragmenten uit het onderzoeksrapport:

"Aan Rachid werd door een interimkantoor een betrekking als elektricien geweigerd onder het voorwendsel dat ze net voor hij aankwam aan iemand anders was toegekend. 's Anderendaags werd dezelfde werkaankondiging echter opnieuw aangeplakt."(...)

"In het begin van de beroepsloopbaan van Rizlaine wierf een interimkantoor mensen aan om via de telefoon verzekeringscontracten te verkopen. Ze spreekt goed Frans en lijkt over de vereiste vaardigheden te beschikken. De verantwoordelijke van het interimkantoor deelde haar mee dat haar aanwerving niet allen afhing van het feit dat ze geen hoofddoek mocht dragen, maar dat ze ook haar voornaam moest veranderen. Ze mocht de naam Rizlaine niet meer gebruiken, maar moest zich Valérie noemen. Dat heeft Rizlaine categoriek geweigerd. Ze was wel nog bereid om haar hoofddoek af te laten, maar zeker niet om haar identiteit te veranderen". (...)

"Mehmet voelt zich niet meer nuttig in de samenleving. Hij ontwikkelt een gevoel van onveiligheid, van verstoting en zelfs van racisme tegenover illegale buitenlanders die hem op de arbeidsmarkt komen beconcurreren door oneerlijke concurrentie, wat bijdraagt tot zijn professionele en maatschappelijke declassering. Hij koestert dan ook een hardnekkige wrok tegen Oost-Europeanen en eist van de regering dat prioriteit zou worden verleend aan de tewerkstelling van kinderen van migranten

die in België geboren zijn." (...)

"We werden getroffen door de houding van sommige werkgevers, hiërarchische meerderen of collega's tegenover vrouwen van allochtone afkomst. Nora, Rizlaine en Souad hebben de arbeidsverhoudingen beschreven als autoritair en minachtend. Van hen werd absolute toewijding en dankbaarheid geëist." (...)

"De eis vanwege de werkgevers om van nationaliteit en/of van naam te veranderen alsook de ervaring om nooit te beantwoorden en dus nooit te voldoen aan de criteria die op de markt worden vereist, leidden niet allen tot een grote frustratie, maar op termijn ook tot identiteitsstoornissen en tot een verregerende zelfvervreemding." (...)

"Een van de manieren waarop de discriminatie op de arbeidsmarkt tegenwoordig tot uiting komt, is dat men het 'vuile' werk laat doen door interimkantoren. De werkgever werft de werknemers dus niet langer zelf aan, maar wel het interimkantoor, dat om het contract in de wacht te slepen, ingaat op de desiderata van de werkgever en een aantal illegale selectiecriteria hanteert (wit, blauw, Belg)."

Martens, A., & Ouali, N., Etnische discriminatie op de arbeidsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Onderzoek in het kader van het Sociaal Pact voor de Werkgelegenheid van de Brusselaars. Syntheserapport, ULB-KUL, januari 2005.

verkopen drugs en ik weet niet wat nog allemaal. Ja, word artiest, zanger, of theater- en voetbalspeler: daar is er nog een toekomst, maar die is enkel weggelegd voor de *happy few*.

Maar welke politici verdedigen het soort maatregelen dat u voorstaat? Hoe kunnen we die afdwingen? De positie die etnisch-culturele minderheden innemen binnen de arbeidersbeweging is bijvoorbeeld heel geïsoleerd.

MARTENS: Eerst en vooral, over welke maatregelen gaat het? De maatregelen in Nederland, Canada en de VS gaan niet heel ver hoor. Wat vragen we? Eén, dat we eindelijk een serieuze analyse maken van de stand van de arbeidsmarkt op regionaal en lokaal niveau. We weten wel dat de arbeidsmarkt in Veurne en Diksmuide anders ligt dan in Antwerpen, Hasselt of Gent. We moeten een doorlichting maken van de etnische samenstelling van de arbeidsmarkt op arrondisse-

menteel niveau, dus vrij gedetailleerd. De tweede zaak die we vragen is dat in de bedrijven, zowel in openbare bedrijven als in de privé, een etnische registratie wordt opgemaakt van de werknemers. Dat hangt in zekere mate af van een subjectieve definitie: erkent u zich als een Marokkaan of als Belg met Turkse afkomst enzovoort? Ik durf mijn hand ervoor in het vuur te steken dat niet meer dan 5 % van de mensen zullen weigeren zich in een bepaalde categorie in te schrijven. Dan weten we tenminste hoe in het bedrijf de etnische samenstelling van het personeel eruit ziet. Als je dan de stand van de lokale arbeidsmarkt vergelijkt met de stand van het bedrijfspersoneel, kun je eventuele afwijkingen vaststellen. De horeca zal daar waarschijnlijk geen probleem mee hebben, evenmin als pakweg de verhuisbedrijven. Dat zal wel eventjes anders zijn bij banken, verzekeringsmaatschappijen, de chemie, spoorwegen enzovoort. Daar is er een grote kloof met de etnische samenstelling van de bevolking.

Vervolgens vragen we dat het bedrijf een plan maakt om de achterstand in te halen binnen een bepaalde termijn, onder akkoord met de vakbonden en migrantenorganisaties, het centrum voor gelijke kansen enzoverder. Net zoals een bedrijf een plan moet maken voor de vrouwen: in de sociale balans die elke erkende onderneming moet neerleggen bij de Centrale Bank, moet de situatie van de vrouw in kaart worden gebracht. En eens dit plan klaar is moet jaarlijks een rapport worden opgemaakt met de stand van zaken en de vorderingen die gemaakt zijn. Er moet bijvoorbeeld bij een herstructurering aange- toond worden dat niet

systematisch eerst alle Marokkanen en Turken werden ontslagen.

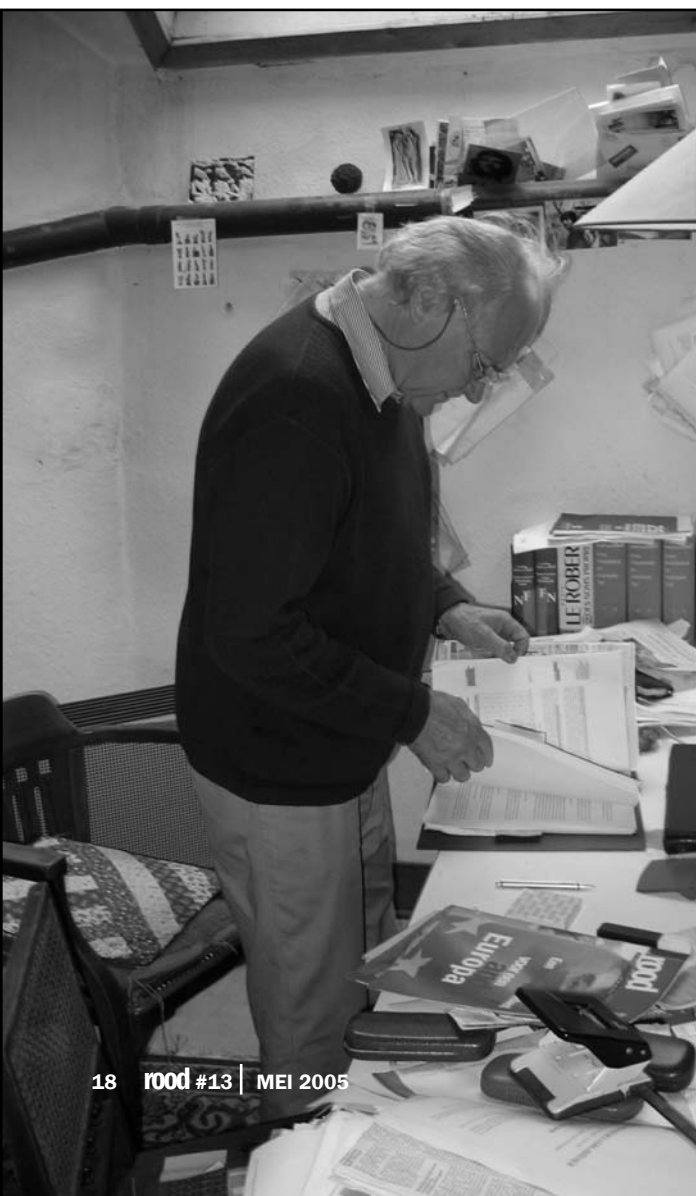
Is dat een dwingende maatregel? Dat is gewoon een *modus vivendi*. Het gaat niet om verplichte quota's. Niemand wil quota's. Maar ik wil wel objectieerbare gegevens die laten zien dat we te maken hebben met witte en zwarte bedrijven.

Bij bepaalde bedrijven is het toch al lang geweten dat die discrepantie er is. Neem nu volkswagen, waar maar een handvol allochtonen werken. Iedereen weet dat, maar dat verandert niet veel.

MARTENS: De zaken zijn nog wat complexer natuurlijk. Er wordt bijvoorbeeld ontzettend veel met onderaanneming gewerkt. In Cockerill-Luik, waar enkele jaren geleden bij grote ontploffingen doden zijn gevallen, zien we een systeem van onderaanneming in de zevende graad! De eerste besteedt werk uit aan een tweede firma, die het dan doorgeeft aan nog een andere firma enzovoort. In de zevende graad zijn de mensen helemaal niet opgeleid om in de staalsector te werken, ze kennen de ontploffingsgevaaren niet. Het gaat voornamelijk om Polen, Letten enzovoort die in dat soort omstandigheden werken.

VAKBOND

Maar het zijn toch de vakorganisatie die erop moeten toezien dat de arbeidsvoorwaarden van die werknemers verdedigd worden! Zij beperken zich echter tot de '*happy few*', hun eigen leden. Zowel in de staalnijverheid als in de sector van gas, water en electriciteit, de verzekeringsmaatschappijen, banken, noem maar op, werken tal van mensen die niet van de cao's van die hoge sectoren afhangen. Ik ben een groot aanhanger van de vakorganisaties, maar vraag me soms toch af waarmee ze bezig zijn... Op gewestelijk en interprofessioneel niveau zijn ze het roerend met je eens. Maar van zodra er een beslissing genomen moet worden en ze komen op het terrein van de beroepscentrales, dan halen ze hun slag niet meer thuis. Maatregelen tegen de discriminatie van allochtonen zijn niet bespreekbaar in

bepaalde sectoren, die wij de hogeloonsectoren noemen. Je kunt ze zo afleiden uit ons onderzoek: daar werken 0,0 procent enzovoort allochtonen - wel EU'ers uiteraard, ook al behouden zij hun vreemdelingenstatuut. Er zijn tal van mensen die inspanningen hebben geleverd om Belg te worden, tegen wie we tien jaar geleden duidelijk gezegd hebben: jullie krijgen geen stemrecht op gemeentelijk vlak tenzij je Belg wordt, en eens je Belg wordt, zal al de discriminatie weggewerkt zijn. Wel, we hebben nu voor de eerste keer kunnen aantonen dat dit niet klopt!

Of je nu Belg bent geworden, en zelfs je naam hebt veranderd, je wordt nog steeds beschouwd als een typische Marokkaan, Turk of Congolees. Punt aan de lijn.

De snel-Belg wet, waarmee de VLD op de proppen kwam, heeft dus niet gefunctioneerd. We konden het nooit controleren, omdat de arbeidsmarktstatistieken de herkomst van die nieuwe Belgen nooit in kaart brengen. Het heeft me zes-zeven jaar gekost en 20.000 euro, maar ik ben er nu toch in geslaagd hieraan te verhelpen.

Het feit dat dit soort kwesties heel moeilijk ligt bij de vakbonden, heeft uiteraard ook te maken met de bredere context van werkloosheid. De common sense is dat de stimulering van allochtone tewerkstelling ten koste gaat van jobs voor autochtonen. Moeten we niet tegelijk werk maken van de creatie van jobs via publieke investeringen, arbeidsherverdeling enzovoort?

MARTENS: Dat wordt moeilijk, omdat de publieke investeringen aan de Europese wetgeving onderhevig zijn. Bolkestein is daar een mooi voorbeeld van. De overheid moet dus goed opletten. De Europese constructie die men uit de grond aan het stampen is, maakt dat het steeds

moeilijker wordt om daar greep op te hebben.

Maar wat wel al ingevoerd kan worden, is een systeem van *contract compliance*, zoals Canada en de VS kennen. Wat houdt dat in? Bedrijven die werken voor de overheid, zoals luchtvaartmaatschappijen, banken, verzekeringsmaatschappijen enz., moeten de wetgeving over de non-discriminatie op de voet volgen. In Canada gaat men daar heel ver in. Franse bedrijven bijvoorbeeld die met de Canadese overheid werken, zijn verplicht jaarlijks informatie te geven over wie ze aangeworven hebben, wie ontslagen is, welke promoties ze hebben toegekend, welke looncategorieën ze hanteren. Ze moeten dit doen voor een hele reeks groepen: vrouwen, gehandicapten, minderheden, en wat ze hun 'autochtonen' noemen, dat zijn de Indianen, de Inuit enzovoort. De staat kan dat opleggen! En de bedrijven die niet aan *contract compliance* doen, worden gewoonweg niet geselecteerd. Hetzelfde geldt uiteindelijk voor de milieunormen bij overheidsbestellingen.

Er zijn duizend en één verschillende mogelijkheden om het probleem aan te pakken. We moeten ze niet meer

uitvinden, maar alleen coherent zijn met onze uitgangspunten. We weten natuurlijk wel dat in Canada maar 6 % van de tewerkstelling onder het systeem van de *contract compliance* valt. 94 % werkt niet met overheidscontracten. De impact moet dus ook niet overdreven worden.

Maar weet u, in de tijd waren werkgevers gekant tegen het aanwerven van vrouwen omdat de installaties daartoe aangepast moesten worden. Er moesten toiletten gebouwd worden voor vrouwen en sommige werkgevers vonden dat dit kosten waren die de spuigaten uitliepen. Tot op het moment dat gescheiden toiletten verplicht werden. Werk je nu met 100 % mannen of 100 % vrouwen, er moeten in het bedrijf dergelijke toiletten aanwezig zijn.

Het is gewoon een kwestie van politieke wil! Ik ga niet beweren dat ik zomaar 50 maatregelen uit mijn mouw kan schudden. Maar ik kan er toch wel een aantal opsommen. Het wordt wel een hele klus om die door te drukken natuurlijk. Maar de voorstellen zijn er. En het statistisch materiaal om die te monitoren stilaan ook. ■

[Brief aan de jongen met de zwarte vlag]

Met CAMUS in de RODE VOLVO naar de ALDI

Hoi Johny,

Het is nu al enige jaren dat ik je pennenvruchten lees. Eerst in anarchistische blaadjes en nu blijkbaar alleen nog in marxistische. Ik moet zeggen dat het er niet op verbeterd is, sinds je de zwarte vaan opgeborgen hebt. Ik denk, eerlijk gezegd, dat je oud aan het worden bent. Je geheugen is een beetje verzand door de clichés die er zich gaandeweg in genesteld hebben.

Na deze enigszins onvriendelijke intro neem ik je mee naar onze jeugdijaren. Het waren de *sixties* en we wilden de wereld veranderen. En nog niet zo'n klein beetje. Luisterden wij destijds naar ouwe, moegestreden activisten die zich tot het cynisme (dat ze reformisme noemden) bekeerd hadden? Neen. Op degenen die ons voorhielden dat je de wereld niet kunt veranderen, antwoordden we gepast: 'Neen, je kunt het alleen maar proberen.' Luisterden wij deemoedig naar onze (groot)ouders die aan den lijve ervaren hadden dat al dat militante geweld je niet vooruithelpt in het leven? Neen. Volkse wijsheden als daar zijn: 'Als iedereen voor zijn eigen deur veegt is heel de straat proper' en 'Verbeter de wereld, begin bij jezelf' waren aan ons niet besteed. (Het soort jongeren dat daar wél oor naar had, zagen we enkele jaren later in Agalev, heden Groen!, een, weliswaar korte, carrière maken.)

Ik kan alleen maar hopen dat de jongeren die je brief lezen nog steeds op dezelfde manier reageren. Dat ze het oudje beleefd aanhoren en dat ze vervolgens overgaan tot de dagorde.

Het is waar, we hebben in dat revolutionaire activisme enorm veel energie gestoken. Ook ik weet mee te spreken over de dagen dat we om 4u30 het echtelijke bed verlieten om op tijd aan de poort te staan (altijd een beetje

later dan de PvdA, altijd een beetje vroeger dan de KP) waar we aan beide kanten ferm volgeschreven, en mede daardoor onleesbare, gestencilde pamfletten verdeelden die we fabrieksbladen noemden. Ik herinner me de verschrikkelijke namen van die dingen, zoals DE RODE VOLVO... Nadat die Rode Volvo uitgedeeld was toog ik naar mijn werk dat een beetje verder lag (en dat ik van de weeromstuit 'de gele Honda' noemde) en toen de dagtaak erop zat hadden we toch nog minstens één vergadering te 'doen', waarna er wellicht weer een nieuwe 'Rode Volvo' met nog meer tekst... Intussen hadden we ook nog kinderen groot te brengen. *Those were the days!*

Je ziet het Johny, ik heb wel wat gemeen met het meisje waarnaar je schrijft. Ze zegt dat ze dat activisme inmiddels beu is. 'k Kan 't geloven. Dat wicht moet intussen vijftig zijn of daaromtrent. Zelf ben ik 56 en ik moet zeggen dat de leeftijd ook in mijn kleren zit. Dagen van

twaaft uur en meer zijn aan mij al lang niet meer besteed. De tijd dat ik ALLE betogingen meemaakte ligt ook al heel ver achter me.

Maar ik blijf wel een revolutionaire mens. Betekent dat dan dat ik vandaag doel-loos zit te wachten op een of andere 'Grote Dag'? Natuurlijk niet. Loop ik ('om het wachten te doden', zoals je schrijft) tijdens betogingen in 't zwart gehuld op zoek naar Mercedesen om er de ruiten van in te slaan? Bah neen. En vroeger? Zat ik destijds te wachten op zo'n 'Grote Avond'? Evenmin. Er was gewoon zeer veel te doen. Wij hadden geen behoefte aan 'een activisme om het wachten te doden'. We waren al lang blij als we eens een rustig weekend hadden. Dat activisme? We waren jong, we zaten boordevol energie en we namen deel aan elke strijd die er gevoerd werd. Soms hadden we andere ordewoorden dan de anderen omdat we revolutionairen waren, *so what?* We waren present en we deden ons deel van het werk. Zoals jonge revolutionairen dat nu ook doen, zo hoop ik.

Ken ik dan andere revolutionairen die destijds op jouw Grote Dag zaten te wachten? Neen, geen enkele. Vanwaar komt dan die 'Grote Dag'-idee? Wel, het is genoegzaam bekend dat het ridiculiseren van de revolutie altijd tot de openingsparagraaf behoort van de laat ons zeggen anti-revolutionairen. De Grote Dag werd daar vroeger te pas en te onpas voor gebruikt en dat is vandaag blijkbaar nog steeds het geval. Zelfs in anarchistische en marxistische blaadjes. Wat schrijf je daar eigenlijk allemaal Johny? Ik lees: "Ik geloof niet meer dat we de massa kunnen bereiken." Dat lijkt wel een *statement* van een winkelier te zijn die hulpeloos toekijkt hoe zijn klanten naar de ALDI trekken.

Uiteraard kunnen we de massa niet

bereiken. Het ontbreekt ons daartoe aan mensen en middelen. Da's klaar. Maar jij bedoelt iets anders. Wat jij beweert is dat er geen revolutionaire verandering meer mogelijk is. "Er kwam een einde aan het tijdperk van de revoluties" schrijf je letterlijk. Wat is dat anders dan wat de socialisten schreven ten tijde van de eeuwwisseling, de vorige wel te verstaan? Er zijn al voor minder nieuwe Internationales opgericht.

Zelf heb ik geen last van zo'n gedachten. Ik heb er absoluut geen idee van of we al dan niet aan het einde van een of ander tijdperk gekomen zijn en jij, Johny, wellicht evenmin. Maar ik

heb (onlangs nog) mogen ondervinden dat je vermaledijde televisie de mensen helemaal niet belet in actie te komen, in 'directe actie' dan nog wel. Ik heb het mogen meemaken dat mensen die daarvoor nog nooit ofte nimmer betoogd hadden opeens een neus zetten naar het kapitaal. Ik heb het Oostendse plebs weten een haven bezetten, terwijl de vrouwen van de bezetters 's nachts de onderhandelingen voerden met de autoriteiten. (Ik beschrijf hier iets dat zich in nauwelijks enkele jaren tijd ontwikkeld heeft. Die vrouwen hadden nog nooit een 'vrouwendag' meegeemaakt en die mannen hadden nooit voorheen over 'directe actie' gehoord.) Kan dat jouw drang naar 'een weinig romantiek' dan niet bevredigen? En pas op, ik heb ze weten overwinningen behalen. Tegen het kapitaal, tegen de staat, tegen God en klein Pierke! Het plebs tegen allen! Dat gebeurde niet in de tijd van het gesproken dagblad hoor Johny, dat gebeurde onlangs op enkele kilometers van je deur.

Waarom zou je je dan het 'eenzame individu in het gewoel van het wereldgebeuren' moeten voelen?

Is dat een uitzondering? Helemaal niet. Ik heb nog altijd goeie contacten met oud-kameraden, bijvoorbeeld (maar niet

uitsluitend) met activisten die uit de SAP komen, en ik zie dat zij partijloos zijnde ook vandaag nog steeds aan de revolutionaire weg timmeren. Ik zie ze tussen de arbeiders, ik zie ze op congressen, acties en betogingen, ik zie ze tijdens de voedselbedelingen, ik zie ze godbetert zelfs tussen de boeren. De overwinningen die het volk (jouw massa?) daar behaalt zijn ook de overwinningen van die revolutionairen; net zoals die revolutionairen ook delen in de slagen die in *la Flandre profonde* nog steeds *à volonté* op dat volk neerkomen. Uiteraard hollen die ouwe mannekens en vrouwtjes niet meer de klok rond zoals ze dat deden toen ze twintig waren, maar ze zijn wel in woord en daad trouw gebleven aan de idealen van hun jeugd. Mooie mensen noem ik dat. (Maar misschien kijk jij liever naar degenen die afgehaakt hebben en die uiteraard veel talrijker zijn.)

De treurbuis halen die activisten natuurlijk niet met dat dagelijks geploeter, want er valt niets te filmen.

Zou het kunnen zijn, Johny, dat je al zo ver heen bent dat ook jij daardoor meent dat die mensen-in-strijd niet bestaan? Denk ook jij dat iets niet gebeurd is als het niet op de TV komt? Neen toch. (Of is er alleen maar de strijd van 't immediatisme in 't kraakpand? Neen toch.)

Spreek in dat blad dus niet meer over onbereikbare massa's en al helemaal niet over de Grote Dag. Want wat is de revolutionaire mens? Dat is iemand die net zoals jij de revolte in zich gevoeld heeft en die vervolgens, zoals

Albert Camus, tot het levensvervullend inzicht gekomen is dat de strijd tegen de top voldoende is om een heel mensenleven te vullen. De revolutionaire mens is de mens in staat van permanente revolte. De top aanvallen, dat is wat we deden toen we twintig waren en dat is wat we vandaag nog altijd doen. Dat Camus hierin gelijk heeft, dat is wat ik in m'n actieve leven ondervonden heb en dat is wat ik nog alle dagen ondervind. Dat 'bepaalde vormen van politieke verandering kunnen afgedwongen worden door druk uit te oefenen op de staat (...)' is evident en zal door geen enkele normale mens tegengesproken worden. Vraag is alleen of jij je er nog bewust van bent dat diezelfde staat maar met de vingers moet knippen om die politieke verandering ook weer ongedaan te maken. Ik zou zeggen: haal die zwarte vaan maar rap weer uit je kast.

Met ouderwetse, libertair socialistische groeten,

FLOR VANDEKERCKHOVE

Albert Camus

BRIEF aan Democracia Socialista

Van Francisco Bensaïd en

Louçã, Daniel Michael Lowy

ontevredenheid uitdrukken?

Er bestaat een fundamenteel

verschil tussen de partij en de regering. De Arbeiderspartij PT is het resultaat van meer dan 20 jaar strijd, van ervaringen die sterk verbonden zijn met de mobilisatie van sociale bewegingen. Vandaag vertaalt deze politieke achtergrond zich in interne tegenstellingen tussen de oorspronkelijke definitie van de partij en haar huidige onder-schikking aan de regeringsoriëntatie. De partij is een product van strijd. De regering is een staatsinstelling. In theorie bestaan er natuurlijk mogelijkheden om positieve hervormingen door te voeren. Die mogelijkheid bestaat ook in regeringen van gevestigde ordes zoals die van Blair, Schröder of Jospin. Maar een regering is niet de simpele optelsom van de sectoriële politiek van haar ministers, waar er een soort van "dualiteit" zou bestaan tussen "economische" ministers en "sociale". De regering Lula voert een globale politiek die bepaald wordt door economische en financiële keuzes.

In die omstandigheden is deelname aan de regering hoe langer hoe meer problematisch. Tijdens discussies tussen militanten van de Vierde Internationale hebben wij erop gestaan dat de kwestie niet zou worden gesteld in abstracte doctrinaire termen, tijdsloos, zonder rekening te houden met de kenmerken van het land, de geschiedenis van de PT, haar banden met de sociale en syndicale beweging. Maar het lijkt er hoe langer hoe meer op dat bij gebrek aan sociale mobilisatie (met uitzondering van de landloze boeren) enkele gekende linkse ministers in een keurslijf gedwongen worden en gijzelaars worden van een politiek die reeds aangekondigd was tijdens de verkiezingscampagne.

foto: MST, Beweging van Landloze boeren in Brazilië

Sinds de verkiezing van Lula als president van Brazilië, de rechtse bocht van de PT in die nieuwe regering, de deelname van een kamerad van de Vierde Internationale aan die regering, de uitsluiting door de PT van andere kameraden... wordt er deftig en heftig gediscussieerd binnen en buiten *Democracia Socialista* (een linkse tendens binnen de PT, opgezet door onze kameraden van de Vierde). Het politiek bureau van de SAP verklaarde zich akkoord met de positie die vertolkt wordt door Michaël Löwy, Daniel Bensaïd en Francisco Louça in hun brief aan de DS. Ondertussen stemde het Internationaal Comité van de Vierde Internationale een motie die in dezelfde richting gaat als de brief waarvan we hiernaast grote uittreksels publiceren.

Ook al was het geen agrarische revolutie, het nationaal programma voor landhervorming dat in november 2003 was aangenomen, had een betekenisvolle hervorming kunnen zijn, gesteund door de landlozen. Het wordt duidelijk dat dit programma hoe langer hoe meer achterstand oploopt en het wordt zeer twijfelachtig of de doeleinden zullen bereikt zijn op het einde van het regeringsmandaat. Tegen de budgettaire en andere obstakels in, was het mogelijk de stem te verheffen, om de verantwoordelijkheid van de vertraging van de landhervorming toe te schrijven aan de macro-economische keuzes van de regering en op die manier een argument te hebben om eventueel uit de regering te stappen of tenminste een bilan te hebben dat je kan verdedigen naar de sociale bewegingen toe. Het ziet er echter naar uit dat het ministerie voor agrarische ontwikkeling (van minister Rosetto, lid van DS, nvdr) heel discreet gebleven is in haar openlijke kritiek. Zo dreig hij in de sandwich gedraaid te worden tussen een regeringspolitiek waartegen hij zich amper heeft afgezet en de groeiende onvoldaanheid bij de beweging voor een landhervorming. Meer algemeen is de regering niet een simpele mozaïek van ministers, maar het werktuig van een globalere politiek. Men kan zich daarom niet opsluiten achter "één enkel ministerie" en de globale logica van de regeringspolitiek negeren.

Op het sociale plan klonk de alarmbel in de winter 2003 bij het debat over de hervorming van de pensioenen. Het ging hier wel degelijk over een liberale hervorming die de weg opende voor pensioenfondsen en een privatisering van de sociale zekerheid.

De uitsluiting van Héloïse en de drie andere dissidente parlementsleden is geen bijkomstige zaak. De PT onder leiding van Lula wilde duidelijk maken dat de PT ondergeschikt is aan de regering, en wilde de oppositie snel verdelen. De oppositie tegen de sociale gevolgen van de regeringspolitiek zat er aan te komen. De bureaucratische uitsluiting van par-

lementsleden die trouw gebleven waren aan de programmatorische uitgangspunten van de PT hebben velen geschokt in de sociale en syndicale linkerzijde tot ver buiten Brazilië.

Het is de leiding van de PT die de spelregels en het ritme bepaalde door snel een uitsluitingsprocedure op gang te zetten om de uitgesloten te verplichten initiatieven te nemen buiten de partij. Sommigen van ons vonden nochtans dat de oprichting van de P-Sol voorbarig is gebeurd, maar wat er ook van zij, de P-Sol is opgericht als een daad van gewettigde zelfverdediging. De P-Sol kan zich ongetwijfeld ontwikkelen. Zelfs al capteert de PT nog altijd zekere vormen van radicalisatie, haar rechtse draai maakt plaats vrij voor een sociale radicalisatie: er bestaat een leven buiten de PT. Nochtans vertegenwoordigt de P-Sol helemaal niet een geloofwaardig alternatief voor de PT, zelfs al wordt de PT hoe langer hoe bureaucratischer en corrupter. Er moet dus gewerkt worden aan een soort samenwerking tussen de kritische linkerzijde binnen en buiten de PT, waarbij wederzijdse aanvallen moeten vermeden worden en elkaars tactische keuzes moeten gerespecteerd worden.

Een kordate oppositie binnen de PT zou meerdere hypothesen moeten bestuderen, met inbegrip van de keuze voor een eventuele betekenisvolle breuk, met een grotere draag-wijdte dan individuele breuklijnen in verspreide slagorde; een breuklijn die in staat is een belangrijk deel van de continuïteit en het historisch erfgoed van de PT met zich mee te nemen in plaats

Michael Löwy

Daniel Bensaïd

van die z o n d e r strijd over te laten aan een gulzige lei-

ding.

Het lijkt tegenstrijdig dat de oriëntatie van de meerderheid van *Democracia Socialista* vandaag heel begripvol is voor de meerderheid van de PT, terwijl hoe langer hoe meer stemmen opgaan bij vakbondsmensen, intellectuelen, economen en sommige sectoren van de kerk om een radicale koerswi-

ziging te eisen van de regeringspolitiek. Het discrete ontslag van Frei Beto illustreert goed de moeilijkheden van de campagne 'honger O'. Dat is een voorbeeld van hoe sociale hervormingen worden gewurgd ten voordele van strenge budgettaire normen. Lula heeft met kracht de economische opties verdedigd.

De tijd is op. Niemand is meester van het ritme en van de tijd, maar de institutionele kalender vereist duidelijke keuzes vanaf 2006. Tactische kwesties zouden ondergeschikt moeten worden aan de fundamentele kwesties en aan de inhoud: de noodzaak van de overgang naar het socialisme, van de nationale autonomie tegen de mondiale afhankelijkheid, een moratorium op de schuldenlast, campagnevoorstellen over de Amerikaanse vrijhandelszone Alca, over lonen en werkgelegenheid, controle en participatie op het overheidsbudget, een radicale land- en milieuhervorming. Als zulk een platform wordt omgezet in concrete campagnes, als ze niet in de schuif worden gestoken om ze er 'op een goede zondagmorgen' uit te halen, als de kwestie van de breuk met de regering duidelijk wordt gesteld, dan kunnen we terug allianties en samenwerkingsverbanden opzetten binnen en buiten de PT op een soliede basis en niet op basis van indrukken en wisselende belangen.

We zijn er ons goed van bewust dat de opinie die we hier openlijk verkondigen kan aangevoeld worden als inmenging in het interne debat van *Democracia Socialista*. Maar de toestand is te ernstig en de internationale weerslag te belangrijk om de diplomatie voorrang te geven op openlijk en vrank taalgebruik. Als we tot eenzelfde internationale organisatie behoren, is het juist om openlijke en vranke verhoudingen aan te knopen, te profiteren van de ervaring die her en der is opgedaan. In de mate dat alle kameraden van de DS, wat ook hun keuze is tot partijopbouw op korte termijn, lid blijven van de Internationale, hopen wij dat dit gemeenschappelijk referentiekader zal bijdragen tot een serieuze discussie, gevoed door ervaringen die we nog zullen opdoen in de toekomst. Daartoe willen wij, met onze bescheiden middelen, bijdragen.

Chico, Daniel, Michael

De sociale toestand in Frankrijk is gekenmerkt door twee dynamieken die mekaar versterken: enerzijds zijn er de hevige debatten over de Europese grondwet, anderzijds een steeds aangroeiende reeks mobilisaties. De publieke opinie kantelt en opent perspectieven voor een overwinning van het neen-kamp, waarvan de gevolgen in Frankrijk en elders in Europa nog niet te overzien zijn. DOOR LISE SLAMA

Waar gaat het met Frankrijk naartoe?

De sociale strijd in Frankrijk verscherpt: we zagen stakingen in de private en de publieke sector, betogingen en heel verfrissende acties van de kant van de scholieren voor de terugtrekking van het hervormingsplan van onderwijsminister Fillon. En dat twee jaar na de stakingen van mei-juni 2003, de belangrijkste stakingsbeweging sinds 1995. Wat het onderwijzend personeel betreft, hebben we een strijd van die omvang niet meer gezien sinds de algemene staking van 1968. En toch volstond dat niet om de regering terug te dringen. Voor veel loontrekkenden was dat een enorme ontmoediging.

Maar vandaag zijn ze opnieuw op de been, zoals we op 18-20 januari, 5 februari, 10 maart en 2 april konden vaststellen. De mobilisatie was aanzienlijk, vooral in de privé-sector. De eisen focusten vooral op tewerkstelling, delokaliseringen, lonen, arbeidstijd en de weigering van de besparingen voor de scholieren.

Daarenboven vinden die mobilisaties plaats in een bijzonder context: de campagne voor het referendum rond de Europese grondwet woedt volop. Inderdaad, Frankrijk is één van die landen waar men het grondwettelijk verdrag wil ratificeren via een referendum.

Sinds lange tijd speelt de socialistische partij (PS) een heel actieve rol in de opbouw van de Europese en Monetaire Unie (EMU). Bij het referendum over het verdrag van Maastricht stemde 90 % van de PS voor. Maar sinds enkele jaren ontwikkelt zich een heftige oppositie tegen het liberale karakter van de EMU binnen de partij. Die pleit nu voor de verwerping van het verdrag dat een grondwet voor Europa moet installeren. Aan de ene kant staat de partijleiding (Hollande, Strauss-Khan,

Martine Aubry, Jack Lang) die meer dan ooit pleit voor de liberale instituties en voor hun voltooiing in de constitutie, aan de andere kant roeren zich de oppositiestromingen (Emmanuelli, Dolez, Filoche) waarmee Fabius zich tenslotte allieerde. Om de oppositie de

mond te snoeren en elke stemmingmakerij tegen het neoliberale Europa de gras onder de voeten te maaien, organiseerde Hollande een intern referendum op 1 december. Ondanks een verwoede campagne van de leiding rond de eenheid van de partij, schaamteloos ondersteund door nagenoeg alle media, en een aantal gevallen van fraude, behaalde het ja-kamp officieel slechts 59 %.

De volgende inzet was de CGT. Thibaut, algemeen secretaris van de CGT en dikke vriend van Hollande, engageerde zich ertoe dat de CGT geen positie zou innemen. Dat was buiten de waard gerekend: de nationale raad eiste met meer dan 80 % een stellingname van de CGT tegen de grondwet. Vanaf dat moment fusioneerde de sociale strijd in Frankrijk met het gevecht voor de verwerping van de liberale grondwet. Op initiatief van de *Fondation Copernic* werden overal collectieven opgezet, waarin de LCR zich volop heeft geëngageerd. Sinds kort heeft de LCR daarnaast ook een eigen campagne.

Overal duiken tijdens betogingen

spandoeken, pamfletten en badges op tegen de grondwet. Op 28 februari stemde Marc Dolez, socialistisch volksvertegenwoordiger tegen de grondwetsherziening die voorafgaat aan de aanneming van de Europese grondwet. 's Anderendaags lanceerde Henri Emmanuelli een campagne voor een socialistisch Neen. Samen met de campagnes van de PCF, de PT en de LCR, versterkt die socialistisch neen-campagne nog het neen-kamp.

Dit gevecht tegen de grondwet en de betogingen bevruchten mekaar wederzijds. De mobilisaties winnen aan vitaliteit en dynamiek. De verwerping van het huidige beleid en van zij die dit doorvoeren, heeft een onmiddellijke uitweg gevonden: het neen-kamp laten triomferen. Brede lagen van de bevolking geraken gepolitiseerd doorheen het debat, dat fundamenteel gaat over welke maatschappij we willen en welk model we verwerpen. Uiteraard is een neen-stem nog lang geen overgangsprogramma, maar vast staat dat de overwinning van het neen-kamp op 29 mei gevolgen zal hebben die moeilijk in te schatten zijn. ■

Echte potten hebben ze nog niet gebroken, maar stilaan ziet het er naar uit dat Respect!, de nieuwe linkse politieke formatie in Engeland, in staat is met zijn 5000 leden Blair het vuur aan de schenen te leggen in de parlementsverkiezingen in mei. We hadden een gesprek met Karen O'Toole van *Socialist Resistance*. Ze is actief in Respect! en in de anti-oorlogsbeweging.

INTERVIEW DOOR FRÉDÉRIC LEHEMBRE

DOELKANSEN voor Respect!

KAREN: Op 19 maart had je niet alleen in Brussel en sommige andere landen een demonstratie. Ook in Londen was er een oproep om specifiek tegen de oorlog te betogen. Ongeveer 150 000 mensen gaven hier gehoor aan, met als resultaat een manifestatie met een hoog politiek gehalte. In mei zijn er verkiezingen op komst. Veel mensen willen aan Blair laten zien dat ze genoeg hebben van zijn oorlogspolitiek. Het was de eerste keer in meer dan 40 jaar dat we naar de Amerikaanse ambassade konden trekken om ook daar ons ongenoegen te uiten. De anti-oorlogsbeweging is terug en Blair beseft dit ook. Hij doet er alles aan om de beweging van de straat te houden, maar wij weten dat we het bij het rechte eind hebben.

Respect is daarom een kans voor de linkerkant gezien de partij gegroeid is uit de anti-oorlogsbeweging. Voordat die beweging ontstond, was er bijna geen perspectief voor de linkerkant. Je had de andersglobaliseringsbeweging, maar die was zeker niet zo massaal. Sinds de anti-oorlogsbeweging zie je eveneens veranderingen in de arbeidersbeweging. Sectoren daarbinnen zijn militanter geworden. Een voorbeeld is *Unison*, de vakbond van de openbare diensten. Die organiseerde een paar weken geleden een staking tegen de besparingen in de pensioenen. Het was jaren geleden dat de grootste vakbond van het land zijn tanden liet zien! De leiders van de vakbond zien ook wel hoeveel geld er wordt verspild aan de oorlog waardoor besparingen noodzakelijk worden. Onder druk van hun basis riepen ze op voor een algemene staking. Al snel zag je Blair terugkrabbelen en

stelde hij de besparingen alvast uit tot na de verkiezingen.

En nu komen De parlementsverkiezingen eraan?

KAREN: Respect heeft er voor gekozen om in 25 tot 40 kieskringen op te komen, vooral in die regio's waar de 'Stop the war coalition' zeer actief is. Een relatief beperkte campagne dus, die vooral als bedoeling heeft onze krachten te concentreren op enkele regio's. Veel kameraden zijn er bijvoorbeeld van overtuigd dat George Galloway, onze belangrijkste kandidaat, zal winnen in Oost-Londen. Er bestaat een kans dat ook Salma Yaqoob in Birmingham niet slecht zal scoren. In Oost-Londen is de tegenkandidaat van Labour, Oona King, een duidelijk voorstander van de oorlog. We krijgen heel positieve reacties vanuit de lokale moslimgemeenschap, vakbonden, anti-oorlogsactivisten etc... Een andere kandidaat in de regio Oost-Londen is trouwens Oliur Rahman, die niet alleen lokaal raadslid is, maar ook moslim én syndicalist.

Hoe evolueert de relatie met de vakbonden?

KAREN: Een belangrijk punt in de Engelse (linkse) politieke scène is inderdaad de relatie met en de steun van de vakbonden. Daar loopt het steeds beter mee. Mark Serwotka, de algemene secretaris van de PCS, de ambtenarenvakbond, is lid van Respect en Linda Smith, lid van het uitvoerend bureau van de FBU (*Fire Brigade Union*), is nationaal voorzitter van Respect. Dit is allemaal enorm belangrijk. Het is niet veel, maar het is een start. Wanneer we een goede score halen, openen zich nieuwe perspectieven op dat vlak. Want veel

vakbonden zitten verveeld met hun banden met Labour, aan wie ze elk jaar een enorme som geld schenken. Momenteel worden wij nog niet echt als een alternatief gezien. We moeten ons nu bewijzen.

Welke rol speelt radicaal-links in heel dit proces?

KAREN: Radicaal-links is zeker in de minderheid. Respect is een organisatie van ongeveer 5000 leden, waarvan het overgrote deel voordien niet georganiseerd was. Respect bestaat uit linkse sociaal-democraten, moslims, syndicalisten, radicaal-links en onafhankelijken. De radicale linkerkant is dus een minderheid, maar draagt wel een verantwoordelijkheid. Zij moet ervoor zorgen dat Respect blijft groeien, dat de partij georganiseerd blijft en vooral, dat het een strijdpartij blijft, dat ze ook naast verkiezingen actief blijft op het terrein van de strijd. Op de eerste nationale conferentie van Respect hebben we ons als *Socialist Resistance* geconcentreerd op drie punten. Ten eerste hebben we gevochten voor een onafhankelijk pers, dus een eigen blad, website, etc... Ten tweede brachten we het thema van de interne democratie naar voren. Groepen van 20 mensen en meer moeten zich binnen de organisatie kunnen organiseren, moties indienen, etc... En ten derde dienden we een resolutie in over abortus, "*Women have the right to choose*", gezien de Tories een aanval hebben gelanceerd tegen de abortus-wet, met als doel het aantal weken zwangerschap te reduceren. Alle drie de moties zijn aangenomen en we zien dit dan ook als een stap in de goede richting. ■

<http://www.respectcoalition.org>

Sinds juli 2004 worden mensen die 15 tot 21 maanden werkzoekend zijn, opgeroepen door de RVA. Tijdens een gesprek wordt er dan gekeken hoe het zit met hun beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt. Aan hen om te bewijzen dat ze actief zoeken naar een job, zonier kunnen ze hun recht op een werkloosheidsuitkering verliezen. Die gesprekken bij de RVA gingen in oktober 2004 van start en tot juni 2005 zullen in de eerste plaats mensen jonger dan 30 worden opgeroepen. Vanaf juli 2005 zijn dan de personen tussen de 30 en de 39 aan de beurt. Volgend jaar in juli gaan dan de audities voor de mensen van 40 tot 49 van start. Freya Vandenbossche, de federale minister van werk, maakte een eerste bilan op in januari. Zij leek tevreden over de resultaten. Wij zijn dat allerminst...

DOOR FREDDY BOUCHEZ

Het Plan Vandenbroucke moet nog steeds weg !

Tijdens de gesprekken met de RVA krijgen de betrokken werkzoekenden vaak de vraag gesteld of ze ingeschreven zijn in een interimkantoor. Zeer vaak ook worden doppers verplicht om zich in te schrijven bij een aantal interimkantoren en hun jobaanbiedingen te aanvaarden. Dat maakt al meteen duidelijk dat één van de belangrijkste doelstellingen van deze controlemaatregel erin bestaat om werklozen te dwingen om zomaar elke job te aanvaarden, zelf als het over uiterst tijdelijke jobs gaat. Je moet weten dat interimkantoren vaak werken met dagcontracten. Ze telefoneren je bijvoorbeeld de dag zelf nog op, met de boodschap dat als je deze aanbieding weigert, je in de toekomst niet langer in aanmerking zal komen voor jobaanbiedingen. Steeds meer bedrijven doen een beroep op interimkantoren om hun aanwervingen te regelen en het interimcontract dient in dat geval als testperiode. Deze praktijken kom je vandaag courant tegen in een aantal sectoren, bijvoorbeeld in de grootwarenhuizen. Het is allerminst uitzonderlijk om vandaag mensen te vinden die langer dan een jaar voor dezelfde firma werken met een interimcontract. Dat biedt de werkgever de mogelijkheid om de werknemers in te zetten zoals hij dat wenst. De ene week zal de werknemers slechts één dag hoeven komen werken, de volgende week, als het de patroon goed uitkomt, zal hij lange dagen kloppen.

Erger nog, sommige interimkantoren aarzelen zelfs niet om doppers die

aanbiedingen weigeren aan te geven bij de RVA. Op die wijze dreigden in een aantal doplokale werkzoekenden hun uitkering te verliezen voor een periode van 4 tot 52 weken. Bepaalde interimkantoren hadden dit al eens eerder gedaan met mensen die een leefloon krijgen van het OCMW. Ook toen kregen die minimumtrekkers sancties opgelegd. Dat was bijvoorbeeld het geval in La Louvière enkele jaren geleden, toen Adecco mensen aangaf. Laatst gad Aktief Interim de namen van werkweigeraars door aan de RVA. Wat betekent de term 'kwaliteitsvolle job' nog in een context waarin mensen van interimkantoor naar interimkantoor moeten hollen op zoek naar werk?

Laten we toch ook niet vergeten dat de RVA een openbare dienst is, die er zich in zo'n gevallen toe leent om private belangen te laten primeren en eraan meewerkt om onze leef- en arbeidsomstandigheden onderuit te

halen. De link tussen die versterkte controles op werklozen en de interimkantoren maakt duidelijk dat het patronaat en de regering gezamenlijk werken aan een steeds onzekerder wordende arbeidsmarkt, om zo de loonkosten te drukken en de flexibiliteit op te drijven. De druk die uitgeoefend wordt door de RVA zorgt ervoor dat werkzoekenden steeds meer schrik krijgen om een job, die hen niet bevalt, te weigeren.

HET PLAN VANDENBROUCKE EN DE VDAB

In de werkloosheidswetgeving staat dat de werkzoekende moet ingaan op uitnodigingen van de VDAB. Als hij weigert kan hij gesanctioneerd worden door de RVA. Gedurende een aantal jaren maakte de RVA daar geen prioriteit van. De uitvoering van het Plan Vandenbroucke heeft echter geleid tot een echte politieke koehandel tussen de federale regering

en de gewesten. Zo heeft de Waalse regering bijvoorbeeld extra middelen geëist voor de FOREM (VDAB in Wallonië) zodat die een vernieuwd begeleidingsplan voor doppers kan opstellen. Sindsdien worden alle mensen die door de RVA worden opgeroepen voor een controlegesprek in verband met hun beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt, ook nog eens uitgenodigd door de FOREM. Indien ze niet komen opdagen, wordt dat meteen gerapporteerd aan de RVA. Op die manier heeft de RVA nog een argument bij om werkzoekenden te sanctioneren...

Eén van de gevolgen van het Plan Vandenbroucke is dus dat zelfs het begeleidingstraject van de VDAB niet op vrijwillige basis gebeurt. Indien je niet meewerkt met de VDAB, heeft dat ook onmiddellijke gevolgen voor je relatie met de RVA. Deze overdracht van gegevens is zagezegd bedoeld om de werkloze te beschermen. In realiteit is het duidelijk dat de doppers die om welke reden dan ook niet in de mogelijkheid zijn om al die dwingende verplichtingen na te komen, er slecht van af komen.

Dat wordt ook duidelijk als je ziet dat de jongste weken het aantal personen dat opgeroepen wordt door de RVA sterk gestegen is. Het gaat steevast om mensen die onvoldoende hebben meegewerkt met de VDAB. Als ze hun afwezigheid bij de VDAB niet kunnen verantwoorden, riskeren ze hun uitkering te verliezen voor een periode van 4 tot 52 weken. Het is duidelijk dat de politieke druk op de VDAB en de Forem toeneemt. Kennelijk wil de politiek absoluut bewijzen dat de arbeidsbemiddeling in ons land wél voldoende repressief is.

HET PLAN VANDENBROUCKE EN ARTIKEL 80

Artikel 80 houdt in dat samenwonende langdurige werklozen hun uitkering verliezen als hun gemeenschappelijk inkomen een bepaald plafond overschrijdt en als de persoon in kwestie niet een voldoende aantal jaren heeft gewerkt. Dit artikel is verdwenen op het moment dat de controlemaatregelen in verband met beschikbaarheid voor de arbeids-

markt hun intrede deden. Wij hebben steeds geijverd voor de afschaffing van artikel 80 maar niet omdat het zou vervangen worden door een plan dat de controle enkel uitbreidt en dat toelaat om alle werklozen te raken, ook de alleenstaande of de gezinshoofden. Noteer trouwens dat nog steeds een hele reeks sociale organisaties de afschaffing van dat artikel eisen en dat België omwille van dat artikel veroordeeld werd door de Sociale en Economische Raad van de Verenigde Naties, die vond dat het discriminerend werkt, in de eerste plaats voor vrouwen.

Vanaf juli 2005 zullen de dertig plussers opgeroepen worden door de RVA, in het kader van het Plan Vandenbroucke. Hen zal gevraagd worden welke inspanningen ze het afgelopen jaar hebben gedaan om werk te vinden, zonder rekening te houden met eerdere werkervaringen. Welnu, vooral tussen de oudere werklozen zijn er vaak mensen die tien, vijftien of zelf twintig jaar gewerkt hebben in een bedrijf om dan het slachtoffer te worden van herstructureringen. Het is ronduit schandalig dat mensen die heel hun leven gewerkt hebben zich plots moeten verantwoorden voor de periode van één jaar, zeker als je ziet tot welke sociale en menselijke drama's bedrijfssluitingen kunnen leiden.

HET PLAN VANDENBROUCKE VISEERT IN DE EERSTE PLAATS DE VROUWEN

Vrouwen die reeds enkele maanden zwanger zijn, kunnen evengoed opgeroepen worden. Nochtans weet iedereen dat vrouwen tijdens hun zwangerschap bitter weinig kans maken om aangenomen te worden. Maar ook zij moeten bewijzen kunnen voorleggen van hun zoektocht naar werk en sommigen hebben beloftes moeten ondertekenen dat ze inspanningen zouden doen om werk te vin-

den.

Het staat nu reeds vast dat heel wat van die vrouwen de nodige bewijzen niet op tafel zullen kunnen leggen en dus gestraft zullen worden. Vrouwen die borstvoeding geven, kunnen evenmin rekenen op een vakantieperiode, gezien deze mogelijkheid niet bestaat voor doppers. Straffe koffie, als je weet dat dezelfde wetgeving wel bepaalt dat deze vrouwen actief moeten zoeken naar werk. En wat met de zovele alleenstaande moeders - en in veel mindere mate vaders - die de ganse verantwoordelijkheid voor de opvoeding van de kinderen dragen? In de controlegesprekken tracht de RVA hen te dwingen om een oplossing te vinden in de vorm van kinderopvang. Er moeten dan beloftes in die zin op papier ondertekend worden, terwijl iedereen weet dat er een zeer groot gebrek is aan kinderopvang voor kindjes beneden de drie jaar. Aan de ene kant dwingt de staat die mensen om een oplossing te vinden, aan de andere kant is ze zelf niet bereid om er de nodige middelen voor vrij te maken. De enige mogelijkheid om aan deze dwingende maatregelen te ontsnappen is artikel 90 van de werkloosheidswetgeving. Volgens dat artikel kan de RVA ouders vrijstellen van controle omwille van de opvoeding. De kinderen moeten dan jonger zijn dan vier jaar. Maar deze vrijstelling om te gaan stempelen, maakt wel dat je uitkering daalt. De uitkering draait in dat geval zo rond de 10 euro per dag. Enkel samenwonende werklozen, waarvan de partner een min of meer goede job heeft, hebben dus toegang tot het systeem. Voor de anderen, alleenstaande werklozen, gezinshoofden of samenwonende werklozen die het niet breed hebben, is de uitkering gewoon te laag. Aan de ene kant voorziet de wet dus wel een mogelijkheid van vrijstelling omwille van de opvoeding van kinderen, aan de andere kant bestaat die mogelijkheid niet voor iedereen... Vele alleenstaande moeders en vaders zullen dus opgeroepen worden en zullen met het zwaard van Damocles boven het hoofd een tweede gesprek tegemoet gaan.

HET PLAN VANDENBROUCKE EN OPLEIDINGEN

Werkzoekenden die een opleiding volgen, zelfs zonder vrijstelling van stempelcontrole, zouden in principe gerust gelaten moeten worden door de RVA, in zoverre dat het om een serieuze opleiding gaat, die volgehouden wordt. De RVA, zegt men ons, is niet de instelling die je begeleidt in het maken van een keuze in verband met de opleiding die je wil volgen (dat doet de VDAB). Toch beslist de

wordt omwille van de opleiding die hij volgt, zal de opleiding moeten stoppen op de dag dat hij een werkaanbod krijgt. Deze mensen moeten immers in de eerste plaats beschikbaar blijven voor de arbeidsmarkt. Volgens het Plan Vandenbroucke wordt er geen termijn voorzien voor het volgen van een opleiding en kan je slechts vrijstelling krijgen als je langer dan een jaar werkloos bent en een opleiding volgt in een sector die het economisch goed doet. Wie

om kwaliteitsvolle banen te scheppen door de arbeidsduur te verminderen en ons stelsel van brugpensioenen te beschermen in plaats van af te breken. De overheid zou zelf banen kunnen scheppen in sectoren als de bouw van woningen, openbaar vervoer, de culturele wereld of milieubehoud. De regering zou meer durf moeten tonen en een vermogenbelasting invoeren, om middelen te vinden voor het scheppen van banen. In plaats van de toegang tot

opleidingen te beperken zou de regering het volgen van stages financieel interessanter kunnen maken. De stagevergoeding bedraagt vandaag nog steeds 1 euro per uur.

CONCLUSIES

Het Plan Vandenbroucke werd voorgesteld als een plan dat werklozen zou helpen bij het vinden van een job. Om een job te vinden zouden er natuurlijk in de eerste plaats jobs moeten zijn. Bovendien zouden het best jobs zijn die je niet na enkele maanden alweer kwijt bent, vaste

jobs. Wie doppers wil helpen een job te vinden, zou dus prioritair moeten bezig zijn met het scheppen van jobs. We zien niet in hoe je werklozen helpt als je hun uitkering afpakt (tussen oktober 2004 en januari 2005 verloren 500 werklozen voor minimaal vier weken hun uitkering, 1/3 van de opgeroepen werklozen hangt een sanctie boven het hoofd tijdens het tweede gesprek). Als je werklozen wil helpen, moet dat op een vrijwillige basis gebeuren en zonder de dreiging met sancties. Zoniet creëer je eerder een klimaat waarin werklozen verplicht worden om zomaar elke flexibele hondjob te aanvaarden, op straffe van het verliezen van hun uitkering. Het Plan Vandenbroucke gaat in die richting. Gezien we ons verzetten tegen oprukkende flexibilisering en precarisering van de arbeidsmarkt, blijven we ook de afschaffing van dat Plan eisen. ■

RVA erover of je al dan niet een vrijstelling van stempelcontrole krijgt. Een beetje bizar toch. Een aantal doppers worden dus positief beoordeeld omdat ze een opleiding volgen, maar kunnen toch niet rekenen op een vrijstelling. Als je een opleiding volgt, hoef je dus geen schrik te hebben voor de controle op je beschikbaarheid, maar het levert minder op als je nog geen jaar werkloos bent of als je een opleiding volgt in een sector die wordt beschouwd als problematisch voor het vinden van een job. Als je bijvoorbeeld minder dan een jaar werkloos bent en je 's avonds les volgt en overdag stage loopt, kom je niet in aanmerking voor vrijstelling van stempelcontrole. Nochtans is zo'n vrijstelling eigenlijk nodig om stages te kunnen lopen. Wie geen vrijstelling krijgt, maar wel positief beoordeeld

vrijgesteld wordt moet nog steeds blijven verder zoeken naar een job, maar zal niet gecontroleerd worden. Wat Freya Vande Bossche van deze onlogische aanpak vindt weten we niet, maar heel wat doppers begrijpen er niet veel meer van.

Hoe dan ook kan je je de vragen stellen waarom je eerst een volledig jaar werkloos moet zijn, alvorens je een opleiding kan volgens met vrijstelling van stempelcontrole. Wat een tijdsverlies voor een dopper, die volgens hetzelfde plan zich zo snel mogelijk moet *upgraden* om opnieuw klaar te zijn voor de arbeidsmarkt. En dan die uitleg over de opleidingen in slechte economische sectoren... Is het vandaag niet in alle sectoren moeilijk om een baan te vinden? In plaats van aan doppers allerhande restrictieve maatregelen op te leggen, zou de overheid beter middelen vrijmaken

Elk jaar kondigen we het met graagte aan in Rood en La Gauche: het volgende zomerkamp voor de jonge actievoelingen komt eraan. Dit jaar strijkt het kamp neer in het zuidwesten van Frankrijk tijdens de week van 23 tot 30 juli.

DOOR FRÉDERIC LEHEMBRE

"Als God in Frankrijk"

Het is stilaan een traditie geworden binnen de verschillende afdelingen van de Vierde Internationale: ongeveer na de paasvakantie kan de mobilisatie voor het internationaal jongerenkamp beginnen. Al meer dan 20 jaar organiseert de Vierde dit kamp. De laatste jaren kwamen daar nog vele internationale ontmoetingen bij in het kader van de andersglobaliseringsbeweging.

Eén van de troeven van dit kamp is dat we daardoor in staat waren om te anticiperen op een aantal nieuwe tendensen, verzetsvormen, discussies...

Elk jaar wordt dan ook uitgebreid internationaal vergaderd tussen de verschillende organisaties, over de vraag waar dit jaar de klemtonen moeten liggen en wat de lopende discussies zijn binnen de verschillende landen. Sinds een aantal jaar staan thema's centraal als de discussie rond Antonio Negri, de Zapatisten, Chavez, ecologie, religie... Ook geweldloze actietrainingen, verdedigingstechnieken voor vrouwen, voetbaltornooien, yoga... zag je de laatste twee jaar opduiken.

MEI '68

Ook dit jaar zal het niet anders zijn. In fora en workshops komen alle mogelijke onderwerpen aan bod: oorlog, milieu, antiracisme, feminisme en seksualiteit, de holebibeweging, globalisering, socialisme, interculturaliteit en nog veel meer. Daarnaast zijn er ook vormingen over deze thema's. Centraal zal vooral de oorlog in Irak staan, maar ook de strijd in Frankrijk en Nederland tegen de Europese grondwet. In Engeland zijn er tegen dan alweer verkiezingen geweest en in Italië heb je het nog steeds niet uitgebluste verzet tegen de regering-Berlusconi. Het programma weerspiegelt ook steeds het land

waar je verblijft. Een discussie over mei '68 of over het *Front National* van Le Pen is onvermijdelijk. De Franse rap-muziek zou volgens onze Franse kameraden dan weer naar links overhellen en het racisme binnen de sport lijkt ook steeds meer een probleem. Een aantal strijdbieden waarop wij in België al iets verder staan (b.v. boycot-acties), zitten maar net in de beginfase in andere landen.

In Portugal zit de vrouwenbeweging opnieuw in de lift met een hevige strijd voor het recht op abortus. Ook rond de legalisering van softdrugs kunnen de Nederlanders en Belgen al met iets meer ervaring spreken. Daarmee willen we niet gezegd hebben dat deze kwesties geen strijdpunten meer zijn voor ons, maar het laat wel duidelijk zien dat de ontwikkeling in verschillende landen heel ongelijk is.

Elk jaar heb je op de terugreis het gevoel dat je een véél beter beeld hebt opgedaan van Europa. Tijd misschien om ook de interdelegatiemeetings een wat centraler plaats te geven in het kamp. Op die momenten kunnen twee delegaties bij elkaar gaan zitten en een verslag geven van wat er in hun land gebeurt, waarna een discussie volgt.

Dit jaar gaat er ook meer aandacht naar de ontspanningsuren waarin je meestal nog veel beter mensen uit andere landen leert kennen. 's

Morgen is er voor de vroege vogels opnieuw yoga. In de namiddag wordt eindelijk - na meer dan tien jaar - weer een voetbaltornooi georganiseerd. De Zweden hebben beloofd de beker mee te brengen die ze de laatste keer afgesnoept hebben. Gezien het slecht loopt in het Belgisch voetbal is het misschien aan ons om eens te laten wie de echte 'Rode' Duivels zijn. Wij hebben daar nu eenmaal geen Aimé Antheunis voor nodig! Andere activiteiten zijn o.a. een alternatieve cinema, geweldloze actietrainingen en verdedigingstechnieken voor vrouwen. Eveneens is er het idee geopperd om een ruimte te openen in de bar waar verhalen en gedichten kunnen verteld worden en ook gezongen kan worden. Om de samenhang nog wat extra te versterken wordt er gedacht aan één centraal kampvuur zodat diegenen die eens van wat rustigere muziek willen genieten daar terecht kunnen.

Dat links de beste DJ's in huis heeft, daar zijn we als vaste deelnemers van het kamp al geruime tijd van overtuigd en ook dit jaar mag je spetterende fuiven verwachten. Voor de mindere dansers is er natuurlijk ook nog altijd de bar met dit jaar uitzonderlijk drie soorten bieren, jawel. Of de fruitsappen ook met drie gaan zijn, valt nog af te wachten. Als we die Fransen goed kunnen inschatten, dan kan je je nu al verwachten aan een schitterend menu. Drie gangen, drie keer per dag, Bourgondisch links noemen ze dat.

Interesse? Indien je de brochure over het kamp wil ontvangen kan je ons mailen op info@sap-pos.org of bellen naar 0485/087720. Schrijven kan ook nog altijd naar SAP, Plantinstraat 20, 1070 Brussel. Kijk eventueel ook eens op onze website... www.sap-pos.org ■

chavez: Het socialisme van de 21ste eeuw...

...moet uitgevonden
worden

De 'revolutie in de revolutie' begint vorm te krijgen. President Hugo Chavez had die aangekondigd na de overwinning op de oppositie bij het referendum in augustus 2004 en bij de gemeenteraadsverkiezingen in november. Terwijl de reactionaire oppositie niet meer weet van welk hout pijlen te maken, wil het Noordamerikaanse imperialisme verder het proces van de 'Boliveriaanse revolutie' destabiliseren. Dit revolutionair proces in Venezuela radicaliseert en krijgt hoe langer hoe meer weerklank bij de volkeren in Latijns-Amerika.

DOOR ATALFO RIERA

Op 13 december werd één van de leiders van de Colombiaanse FARC-guerrilla, Rodrigo Granda, gekidnapt in Caracas (Venezuela) door Colombiaanse veiligheidsagenten, met de medeplichtigheid van Venezolaanse militairen van de inlichtingendienst, die handelden zonder het fiat van hun hiërarchie. Deze flagrante schending van de soevereiniteit van Venezuela, een centraal thema in de politiek van de regering Chavez, is natuurlijk geen klein bier.

CONFLICTEN STOKEN TUSSEN COLOMBIA EN VENEZUELA

Washington weet dat de burgerlijke oppositie niet in staat is om het revolutionair proces in Venezuela op eigen kracht omver te werpen. Daarom vermenigvuldigt Washington haar pogingen om Venezuela te destabiliseren en ze gebruikt daarvoor de Colombiaanse extreemrechtse president Alvaro Uribe als paard van Troje. Enkele maanden geleden werd een trainingskamp van Colombiaanse paramilitairen in het zuiden van Venezuela ontdekt. Er zijn tal van grensincidenten met Colombiaanse paramilitaire groepen die Venezuela infiltreren (ondermeer

om sociale leiders te vermoorden). Via het fameuze Plan Colombia zijn de Verenigde Staten het Colombiaanse leger aan het uitrusten en trainen met militaire middelen die veel verder reiken dan het strikte contra-guerrillakader.

In de strategie van het Noordamerikaanse imperialisme voor Latijns-Amerika, moet Colombia dezelfde rol spelen als Israël in het Midden-Oosten: de regionale politieagent en voorpost van de "vitale belangen van Washington". De optie om een oorlog uit te lokken tussen Colombia en Venezuela maakt duidelijk deel uit van de plannen van de USA. Het kidnappen van één van de leiders van de FARC in Venezuela maakt deel uit van dezelfde strategie van destabilisatie en escalatie.

Chavez is zich bewust van die realiteit, maar zijn reactie kwam vrij laat. Op 16 januari jl. echter, na een nationale betoging van 1 miljoen mensen in Caracas voor de verdediging van de Venezolaanse soevereiniteit, legde hij eerst vriendschapsverklaringen af ten aanzien van Uribe en Colombia om in dezelfde ademstoot de samenwerkingsakkoorden met Colombia op te schorten zolang de regering haar positie niet

rechtzette. Bij die akkoorden zat een belangrijk contract voor gasexport naar Colombia, dat zelf geen gas produceert. Uribe moest niet veel nadenken en nam het eerste vliegtuig naar Caracas om "uitleg te verschaffen".

De Bush-administratie zit zwaar in haar maag met de dreiging die uitgaat van het Venezolaanse experiment. Venezuela is niet alleen de derde petroleumleverancier aan de VS, maar het revolutionair proces in Venezuela wordt hoe langer hoe radicaler en begint een echt referentiepunt te worden voor de volksbeweging in heel Latijns-Amerika. Het enthousiaste onthaal van Chavez op het Wereld Sociaal Forum in Porto Alegre getuigt daar ruimschoots van. De fameuze 'revolutie in de revolutie' die Chavez aankondigde, begint vaste vorm te krijgen, niet alleen in woorden, maar ook in daden. Op 17 november 2004 hield Chavez een buitengewone vergadering met alle leidinggevende instanties van het Boliveriaanse proces. De regering Chavez nam daar een belangrijk programma-document aan voor de volgende jaren met als titel: "De nieuwe etappe, de nieuwe strategische roadmap". In dat document worden

Enkele uittreksels uit de resolutie van de Vierde Internationale over Venezuela

10 strategische doeleinden uit de doeken gedaan onder andere: 1. een nieuwe sociale structuur opbouwen, 2. sneller bouwen aan een nieuw democratisch model van volksparticipatie, 3. sneller een nieuwe productie-model opbouwen en een nieuw economisch systeem. Het plan voorziet ook in een diepgaande hervorming van de staatsinstellingen, die nog een erfenis zijn van het oligarchische 'ancien régime', die aangewreten zijn door de corruptie en de de regeringsmaatregelen saboteren.

NATIONALISATIE ONDER ARBEIDERSCONTROLE

Naast het verderzetten en het uitbreiden van grootschalige sociale programma's voor de volkse lagen (gezondheidszorg, onderwijs, voeding, huisvesting, ...), gaat de Bolivariaanse regering ook de landhervorming in een stroomversnelling brengen. Ze voorziet 2 miljoen hectaren grond uit te delen aan landloze boeren in 2005. De arbeidersklasse wordt niet vergeten. Op 19 januari tekende Chavez in het bijzijn van arbeiders, bedienden en vakbondsleiders een decreet tot nationalisatie onder arbeiderscontrole van de onderneming Venepal. Venepal werd in 2003 al failliet verklaard en sindsdien bezet door de werknemers die de productie van papier en karton heropstartten. Venepal vormt zo een kostbaar precedent waarop andere bedrijfsbezettingen onder arbeiderscontrole zich kunnen baseren. Op het moment van de nationalisering verklaarde Chavez dat "in ons model, in tegenstelling tot het kapitalistisch model, de rol van de arbeidersklasse fundamenteel is". (...) Het kapitalisme poogt de werkmensen te elimineren, wij zetten een proces in gang van bevrijding van de werkmensen. Dat is een doorn in het oog van Washington". En hij benadrukte de noodzaak om "de productieverhoudingen te wijzigen". Tenslotte paraphraseerde Chavez Lenin toen hij zei dat "het neoliberale kapitalisme het hoogste stadium is van de kapitalistische gekheid". (1)

Het afwijzen van het kapitalisme, niet enkel de neoliberale variant, het kap-

italisme als dusdanig, komt meer en meer expliciet voor in de uitspraken van Chavez. Dat staat wat haaks op de lange periode van vaagheid en onduidelijkheid van de politieke ontwikkelingen in Venezuela. In zijn toespraak in Porto Alegre op het Wereld Sociaal Forum beklemtoonde Chavez de noodzaak van de overgang naar het socialisme. Op 23 februari jl. ging Chavez tijdens een top in Caracas over de sociale schuld nog een stap verder in de definitie van zijn maatschappelijk project: "Het is onmogelijk een einde te stellen aan het drama van de armoede en de ongelijkheid op de planeet via het kapitalistisch model (...). De arme volkeren van de planeet moeten dit ontwikkelingsmodel afwijzen (...)". Voor Chavez is het duidelijk dat het alternatief voor het kapitalisme enkel het socialisme kan zijn. "Wij hebben ons model nooit als socialistisch bestempeld. Maar als het niet kapitalistisch is, wat is het dan? Voor mij bestaat er geen enkele twijfel. Het gaat over het socialisme. Maar welk model van socialisme? Het komt met geen enkel reeds geprobeerd model overeen, ondanks alle ervaring en verworvenheden, want ons model, dat moeten we nog uitvinden. Vandaar het belang van het debat. Het socialisme van de XXIste eeuw moet uitgevonden worden."

Ook al moeten we voorzichtig blijven in de interpretatie van dergelijke uitspraken - Venezuela blijft fundamenteel een natie waar de productieverhoudingen nog altijd gedomineerd worden door het kapitalisme -, toch komt het zelden voor dat we in de huidige context dergelijke uitspraken horen uit de mond van een staatshoofd... ■

[1] Jorge Martin, "Chavez nationaliseert Venepal onder arbeiderscontrole", www.larisposte.com.

Venezuela kent een revolutionair proces dat is gekenmerkt door partiële breuken met het oude regime op politiek, economisch en sociaal niveau en door een partiële breuk met het imperialisme. Venezuela is op weg naar een maatschappelijke transformatie, met de bedoeling dit project te verbinden met andere veranderingsdynamieken in Latijns-Amerika.

De ontwikkeling, gedurende de laatste jaren, van betekenisvolle programma's op het vlak van de openbare gezondheid, alfabetisering en onderwijs, de prioritaire vorming van coöperatieven, de landbouwhervorming en de hervorming van het commerciële visstelsel zijn belangrijke tekens van de sociale prioriteiten die dit proces voortstuwen.

Op internationaal niveau besliste Venezuela de confrontatie aan te gaan met het VS-imperialisme (verwerping van het Plan Colombia, van ALCA, de weigering van VS-soldaten op haar territorium, nauwere banden met Cuba, veroordeling van de imperialistische oorlogen). Venezuela wordt steeds meer een referentiepunt voor de andersglobaliseringsbeweging.

Populaire mobilisatie is een beslissend element dat deze politieke breuk mogelijk maakte: of het nu gaat om het bekampen van de staatsgreep van april 2002, of om de organisatie van de gemeenschap in functie van de sociale programma's (onderwijs, gezondheidszorg, huisvesting, water, enzovoort). Het proces ontwikkelt zich binnen een kader dat de burgerlijke democratische instituties respecteert. Ondanks de pogingen om de staat te transformeren, blijven de instituties doortrokken van cliëntelistische en corrupte praktijken, die obstakels vormen voor het beleid van de regering. Het revolutionaire proces draaide nog niet uit op een revolutionaire overwinning voor de onderdrukte klassen. Het verzet kwam van de Venezolaanse rechterzijde, maar ook van bepaalde sectoren binnen de 'Chavistische' meerderheid. Het proces blijft hangen tussen een revolutionaire dynamiek en tendensen die op een loyale manier het kapitalisme willen beheren. (Internationaal Comité, februari 2005) ■

SACCO, VANZETTI, CONFETTI.

Ik heb iets eigenaardigs met 1 mei. Al méér dan tien jaar vier ik de mei-avondfeesten tot 's morgens vroeg, met als gevolg dat de betoging (*what's in a name?*) die een paar uren later door Aalst kuiert, slentert, kabbelt mij ontsnapt. Er zijn uitzonderingen: toen het Vlaams Blok het op 1 mei 1996 in zijn hoofd haalde om uitgerekend in Aalst te komen betogen en bloemen te leggen voor het standbeeld van Daens, toen heb ik van mijn hart een steen gemaakt. In het midden van de nacht brak ik alle feestelijkheden af om een paar uur in mijn graftombe te kunnen vertoeven en 's anderendaags ruim op tijd de Aalsterse Amylum-geuren tot mij te nemen. Er zijn zo nog een paar uitzonderingen, maar ze zijn op één hand te tellen. Meestal gaan ze gepaard met sociale strubbelingen, verkiezingen of slechte streken.

Ik zoek al jaren uit wie voor dit gebrek aan discipline verantwoordelijk is: ik zelf of 1 mei? Méér en méér neig ik naar het tweede.

1 mei is niet meer wat het geweest is.

Op 1 mei 1886 kwamen in de Verenigde Staten op initiatief van de vakbonden 340.000 mensen op straat om de achturige werkweek te eisen. *Moving Day*, heette dat daar en men was met de voorbereiding ervan twee jaar bezig geweest. In Europa wachtte men tot 1890: Men was het *débaclé* van de Commune van Parijs nog niet vergeten.

De Commune van Parijs was een socialistische beweging, die dankzij de revolutionaire tendensen in Parijs van 26 tot en met 30 mei 1871 de stad regeerde. De regering was democratisch gekozen op 26 maart en werd geïnstalleerd op 28 maart, maar werd op 30 mei door het leger van Versailles, waarnaar de Franse regering zich had teruggetrokken, omvergeworpen.

In de dagen dat de Commune de stad regeerde werden ingrijpende hervormingen doorgevoerd: zo werd het leger vervangen door een nationale garde van burgers, de kerk werd gescheiden van de staat. In de beweging

waren uiteenlopende groepen revolutionairen actief, waaronder anarchisten, marxisten, Blanquisten en republikeinse liberalen.

De geschiedenis gaat rumoerig zijn gang: In 1927 nog worden tijdens de eerste dagen van mei Nicola Sacco en Bartolomeo Vanzetti opgepakt als verdachten van een overval. Tijdens hun proces blijkt bewijsmateriaal compleet te ontbreken. Op 23 augustus worden ze dan maar voor wat anders op de elektrische stoel gezet: opruien en samenzweren! Anarchisten natuurlijk.

Onze voorvaders draaien zich om in hun graf als ze de huidige 'meistoeten' door de straten zien kruipen. Laat ons evenwel alle toorn niet op hen richten.

Het is nog slechter geweest. Op 1 mei hield Hitler zijn eerste toespraak en in 1933 riep hij tijdens zijn eerste jaar als kanselier 1 mei uit als betaalde feestdag. In het Oostblok vierden de 'communistische' regimes 1 mei met kilometerslange militaristische parades die de 'tanks van de arbeidersklasse' toonden, of tenminste van diegenen die dachten deze klasse te vertegenwoordigen.

Zo kwaad is het hier dus nog niet. En toch heb ik er iets eigenaardigs mee.

Ik heb namelijk sinds het begin van de jaren tachtig het gevoel dat die arbeiders er niet zo erg meer op vooruit gaan. Integendeel, de rijken worden rijker, de armen worden armen. In de wereld blijft het aantal personen dat moet rondkomen met minder dan één dollar per dag rond de 1,2 miljard hangen. Dat is één mens op vijf. In Europa was het percentage personen dat tussen 1995 en 1999 moest rondkomen met een laag inkomen gemiddeld 15,8%. Voor België is dit 13%. Verdond veel!

Als ik dan de sociaal-democratische kameraden op hun podium al decennia hoor zeggen hoe goed ze het doen, dan bekruipt mij een slecht gevoel. Als ze daarna met half opgeheven floddervuist 'Ontwaak, verworpen der aarde...' zingen, denk ik: 'Mannekes, laat ze slapen, want als ze wakker worden gaan ze U direct naar huis sturen!'

FILIP DE BODT

inhoud

ALTERNATIEVEN	2
G8 Alternatives	
EDITO	3
Stop de Europese Grondwet	
1 MEI - INTERVIEW	4
François Vercammen over de sociaal-democratie en Europa	
AGC FLEURUS	9
Stakingscomité en bedrijfsbezetting	
Eco-LOGISCH	10
To REACH or not to REACH	
DEBAT	12
Een statuut voor preciaire werkers?	
VROUWEN	14
Als ik groot ben...	
INTERNATIONAAL	15
Kirgizische pion	
INTERVIEW	16
Albert Martens over de discriminatie van allochtonen op de arbeidsmarkt	
ANTICOLUMN	20
Met Camus in de Rode Volvo naar de Aldi	
BRAZILIË	22
Brief aan Democracia Socialista	
FRANKRIJK	24
Waar gaat het met Frankrijk naartoe?	
LINKS IN EUROPA	25
Doelkansen voor Respect!	
SOCIAAL	26
Het plan Vandenbroucke moet nog steeds weg!	
JONGEREN	29
Zomerkamp in Frankrijk	
INTERNATIONAAL	30
Chavez: het socialisme van de 21ste eeuw moet uitgevonden worden	

Rood

De wereld begrijpen om hem te veranderen.

Rood is een socialistisch maandblad dat wil bijdragen aan de opbouw van een antikapitalistisch politiek alternatief in België en Europa. **Rood** brengt verslag uit over de sociale strijd in België en elders. **Rood** wil ook een revolutionair-marxistische kijk bieden op de actualiteit. **Rood** opent haar kolommen voor iedereen die actief is in de beweging voor een andere wereld en wil met alle partners het debat aangaan over de noodzaak van een politiek alternatief voor de huidige linkerzijde. Het blad wil een kruispunt zijn waar linkse activisten elkaar tegen het lijf lopen. Zo wil **Rood** samen met anderen een politiek perspectief uittekenen voor de sociale bewegingen en de arbeidersbeweging.

www.sap-pos.org